

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

25.09.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ Над 90 на сто от българските работодатели и работници не познават новите форми на заетост

Асоциация на индустриалния капитал в България се включи в Седмицата на действието на Европейската кампания за деклариран труд 2020 г.

В рамките на Седмицата на действието на Европейската кампания за деклариран труд за 2020 г., д-р Милена Ангелова представи постигнатите резултати от АИКБ по ограничаването и превенцията на недеklarираната заетост и подобряване качеството на работните места, по време на конференция, организирана от ГИТ.

„Близо 20 години АИКБ активно работи по търсене на подходящи мерки, с които да ограничи сивите практики. От миналата година, ние, в сътрудничество със социалните партньори, изпълняваме проект BG05M9OP001-1.051-0001 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез ограничаване и превенцията на недеklarираната заетост“. Особено полезен резултат е идентифицирането и анализирането на новите форми на заетост и рисковете за проявление на недеklarиран труд, които те крият“ – посочи д-р Ангелова, която е и ръководител на проекта. Тя разказа за проведените две национално представителни проучвания за установяване на нагласите на работодателите и заетите към различните форми на недеklarиран труд, причините за приемане на работа без договор, получаване на „пари в плик“, спестяване на осигуровки и други. Проучванията показаха, че над 90 на сто от българските работодатели и работници не познават новите форми на заетост и рисковете, които те крият за проявата на форми на недеklarиран труд. Темата е особено актуална в контекста на кризата, предизвикана от COVID-19, която изведе на преден план необходимостта от реорганизация на работните процеси и използване на информационните технологии за работа от разстояние.

Д-р Ангелова допълни още, че „Необходимостта да се разширят мерките на информиране и консултиране са ключови за пораздането на нетърпимост към сивите практики“.

През 2010 г. АИКБ разработи Композитен индекс за измерване на светлата част от икономиката. КИ показва, че българската икономика изсветлява с бързи темпове от 64,59 пункта през 2010 г. до 79,10 пункта за 2018 г. Това доказва, че мерките и инструментите, които се прилагат съвместно от всички заинтересовани страни – правителство, социални партньори и работодатели и заети, са адекватни. Въпреки това, недеklarираната заетост остава проблем и справянето с нея изисква да се разработят специални мерки, включително за насърчване на декларирания труд. Това са и следващите цели, по които работи АИКБ. Една от тях е разработването на отделен Под-индекс за измерване на недеklarираната заетост, както Национална карта на недеklarираната заетост, която ще бъде представена в началото на 2021 г.

Д-р Милена Ангелова посочи, че благодарение на извършената до момента работа е събрана обширна база данни от добри практики – както в световен и европейски мащаб, така и от над 30 предприятия. Те са анализирани и на тази основа се разработват механизми, методики и мрежи за позитивни въздействия върху пазара на труда за ограничаване на недеklarирания труд. На този етап са идентифицирани няколко групи мерки, които ще бъдат подробно разписани през следващите месеци – като засилване на консултациите сред работодателите и заетите лица, подготовка на обучителни програми и други.

Преди броени дни започна и изграждането на новата информационна система към Националния център „Икономика на светло“, чрез която не само ще се провеждат различни кампании за провеждане на проучвания, но и ще се даде

възможност за получаване на сигнали и предложения за превенция на недекларирана заетост, потребителите ще могат да се самообучават, като научат повече за новите форми на заетост – какво представляват те, кои са основните елементи за полагане на деклариран труд при тях.

При изпълнението на проекта АИКБ разчита и на своите асоциирани партньори в лицето на ГИТ, АЗ, МТСП, БСК, БТПП и КРИБ, както и на членовете на Обществения съвет към Националния център в лицето на Министерство на финансите, Министерство на правосъдието, НАП, НОИ, НСИ и още редица други институции и медии.

Продължителността на проекта е 30 месеца, а одобрената безвъзмездна финансова помощ за неговото изпълнение е в размер на 2 033 230.47 лева.

За повече информация вижте [презентацията](#).

[Cash.bg](#)

✓ Над 90 на сто от българските работодатели и работници не познават новите форми на заетост

В рамките на Седмицата на действието на Европейската кампания за деклариран труд за 2020 г. д-р Милена Ангелова представи постигнатите резултати от АИКБ по ограничаването и превенцията на недекларираната заетост и подобряване качеството на работните места по време на конференция, организирана от ГИТ.

„Близко 20 години АИКБ активно работи по търсене на подходящи мерки, с които да ограничи сивите практики. От миналата година ние, в сътрудничество със социалните партньори, изпълняваме проект BG05M9OP001-1.051-0001 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез ограничаване и превенция на недекларираната заетост“. Особено полезен резултат е идентифицирането и анализирането на новите форми на заетост и рисковете за проявление на недеклариран труд, които те крият“ – посочи д-р Ангелова, която е и ръководител на проекта.

Тя разказа за проведените две национално представителни проучвания за установяване на нагласите на работодателите и заетите към различните форми на недеклариран труд, причините за приемане на работа без договор, получаване на „пари в плик“, спестяване на осигуровки и други. Проучванията показаха, че над 90 на сто от българските работодатели и работници не познават новите форми на заетост и рисковете, които те крият за проявата на форми на недеклариран труд. Темата е особено актуална в контекста на кризата, предизвикана от COVID-19, която изведе на преден план необходимостта от реорганизация на работните процеси и използване на информационните технологии за работа от разстояние.

По отношение на възприемането на формите на недекларирана заетост и работодателите, и работниците посочват, че недекларираната заетост най-често се среща като работа без договор (93,7% от работодателите и 97,3% от работниците), втората най-често срещана практика е доплащането в плик (89,7% от работодателите и 90,6% от работниците). Следват извънредният труд, който не се доплаща, прикритите трудови договори, неплащане на осигуровки и др.

Д-р Ангелова допълни още, че „необходимостта да се разширят мерките на информиране и консултиране е ключова за пораждането на нетърпимост към сивите практики“.

Преди броени дни започна и изграждането на новата информационна система към Националния център „Икономика на светло“, чрез която не само ще се провеждат различни кампании за провеждане на проучвания, но и ще се даде възможност за получаване на сигнали и предложения за превенция на недекларирана заетост, потребителите ще могат да се самообучават, като научат повече за новите форми на заетост - какво представляват те, кои са основните елементи за полагане на деклариран труд при тях.

При изпълнението на проекта АИКБ разчита и на своите асоциирани партньори в лицето на ГИТ, АЗ, МТСП, БСК, БТПП и КРИБ, както и на членовете на Обществения съвет към Националния център в лицето на Министерство на финансите, Министерство на правосъдието, НАП, НОИ, НСИ и още редица други институции и медии. Продължителността на проекта е 30 месеца, а одобрената безвъзмездна финансова помощ за неговото изпълнение е в размер на 2 033 230,47 лева.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНР](#)

✓ Народното събрание гледа промени в Закона за здравето

Парламентът ще обсъди окончателно възможността националните центрове по проблемите на общественото здраве да могат да разпределят до 40 на сто от собствените си приходи за допълнително материално стимулиране на работещите. Националните центрове по проблемите на общественото здраве да могат да разпределят до 60 на сто от собствените си приходи от държавни такси, научноизследователска и експертна дейност и такси за следдипломно обучение за придобиване на дълготрайни материални активи и до 40 на сто за допълнително материално стимулиране на служителите. Това предвиждат окончателните промени в Закона за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, с които се променя закона за здравето.

Депутатите ще обсъдят на второ четене и измененията в закона за лечебните заведения, които предвиждат изпълнителните директори на университетските болници да могат да преподават в съответните медицински университети.

В редовния парламентарен контрол на въпроси на депутати ще отговорят вицепремиерът Екатерина Захариева и още четирима министри.

✓ **Сертифицирани са инвестиции за близо 710 млн. лева от началото на годината**

Инвестиции за близо 710 милиона лева, които ще разкрият повече от 3200 работни места, са сертифицирани от началото на годината, съобщиха от Министерството на икономиката. Министър Лъчезар Борисов връчи в четвъртък сертификат за инвестиция на компания, която ще вложи 30 милиона лева край Пловдив.

От началото на 2020 г. по Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) са издадени сертификати за клас инвестиция на 22 проекта на обща стойност 709,4 млн. лв., като те имат потенциал да разкрият 3203 нови работни места.

Това заяви министър Борисов при връчването на сертификат на "Балкан агрикалчарал" ООД днес в Пловдив. Дружеството предвижда изграждане на нова производствена и складова база за преработка и складиране на плодове и зеленчуци в Индустриална зона "Марица", част от Тракия икономическа зона, с. Калековец, община Марица.

Размерът на инвестицията възлиза на 29.2 млн. лв. и ще бъдат разкрити 31 нови работни места. Сертификатът ще даде възможност ползването на насърчителната мярка за изграждане на довеждаща пътна инфраструктура.

Лъчезар Борисов подчертал, че обявената инвестиция е поредното доказателство за запазване на положителната тенденция на интерес към възможностите за инвестиране в страната, въпреки световната криза породена от пандемията. "Макроикономическата и финансова стабилност и влизането в ERM II остави България на картата на инвестиционните процеси. В период на криза, чиято продължителност не е известна, от особена важност е подкрепата на държавата за новите инвестиции и заетостта", допълнил той.

Борисов цитира и статистика от предварителните данни на БНБ, според която нетният поток на преките чуждестранни инвестиции в България за периода от януари до юли 2020 г. възлиза на 1,407 млрд. евро, като нараства с 495 млн. евро (с 54,2%) спрямо същия период на предходната година.

✓ **Президентът награждава младежи, отличили се в международен конкурс**

Държавният глава Румен Радев и вицепрезидентът Илиана Йотова ще наградят в Свищов младежи от цялата страна, които са постигнали златно и сребърно ниво в рамките на Международната награда на херцога на Единбург.

62-а са българските ученици, които при участието си в програмата за Международната награда на херцога на Единбург са положили целенасочени усилия за своето лично развитие, поставили са си цели в различни направления, преминали са през предизвикателството да разберат на какво са способни и са развили ключови, житейски и лидерски умения.

Президентът Румен Радев ще награди учениците, постигнали златно ниво, а вицепрезидентът Илиана Йотова ще връчи сребърните значки. Отличените младежи са от София, Пловдив, Горна Оряховица, Свищов и Русе. Церемонията по награждаването ще се състои в къщата-музей „Алеко Константинов“ в Свищов.

✓ **ЕС с планове за разширяване и укрепване на европейския капиталов пазар**

В четвъртък ЕС представи планове за разширяване и укрепване на европейския капиталов пазар, за да помогне за рестартиране на компаниите, засегнати от коронавирусната криза, и за намаляване на зависимостта на блока от Лондонското сити след окончателния Брекзит в края на годината, съобщава Ройтерс.

Компаниите трябва да възстановят предоставените им суми, когато излязат от рецесията, причинена от въведените заради пандемията блокади, като Брюксел желае те да използват пазарите на акции и облигации и да намалят да разчитат на банкови заеми.

Плановете ще помогнат на европейския пазар да получи "стратегическа автономия", когато Великобритания излезе окончателно от единния пазар на блока на 31-ви декември 2020 г., се посочва в стартовите документи на ЕС.

Дигиталните финанси формират основна част от трета група мерки на блока за петгодишен срок за създаване на Съюз на капиталовите пазари (CMU), като включват това, което длъжностните лица в ЕС описват като най-изчерпателния набор от правила в света на криптоактивите.

"Силата на нашето икономическо възстановяване ще зависи в най-голяма степен от това колко добре функционират нашите капиталови пазари и дали хората и бизнесът могат да получат достъп до инвестиционните възможности и пазарното финансиране, от което се нуждаят", заяви еврокомисарят по финансови услуги и вицепрезидент на ЕК Валдис Домбровскис.

Представители на Европейската комисия посочват, че ще е необходима най-голяма политическа подкрепа за прокарване на реформите след неуспешните предишни опити за изграждане на Съюз на капиталовите пазари.

"Липсва визия за CMU относно това къде искаме да стигнем след 10 години и за това как да консолидираме безнадеждно фрагментирания и скъп пазар на инвестиционни фондове", отбеляза Карел Лану, главен изпълнителен директор на базирания в Брюксел мозъчен тръст CEPS, цитиран от Ройтерс.

Фалитът преди време на германската платежна компания Wifecard повдигна въпроси относно надзора. Плановете за Съюза на капиталовите пазари престават да изискват единен пазарен надзор, но подчертават необходимостта от повече сближаване.

"Това е основно условие за добре функциониращ CMU. Това ще бъде особено актуално в света след Брекзит с множество финансови центрове в ЕС", се посочва в представените от ЕК планове.

Тези планове включват първият набор от правила, специално за надзор на доставчиците на компютърно базирани услуги в облак, тъй като банките възлагат все повече и повече на ключови информационни технологии.

✓ Фед: Банките са в много по-добро положение, отколкото по време на кризата през 2008 г.

Банките в Съединените щати са в "много по-добро положение" и в "напълно различна ситуация", отколкото по време на финансовата криза през 2008-2009 година, посочи в четвъртък председателя на Федералния резерв Джером Пауъл.

Пауъл заяви пред Сенатската банкова комисия, че в годините след кризата от 2008 г. е направено много за укрепване на капиталовите изисквания и оценка на рисковете в банковия сектор.

"Банките досега бяха източник на сила", обясни Пауъл, съгласявайки се със сенаторите, че кредитните институции се оказаха устойчиви на настоящата криза, предизвикана от коронавируса.

Шефът на Фед и американският финансов министър Стивън Мнучин заявиха, че основните приоритети на правителството при евентуален нов помощен пакет за икономиката трябва да бъдат предоставянето на заеми на малките бизнеси, които те могат да си позволят, и допълнителните помощи за милионите американци, които все още са безработни заради пандемията от коронавируса, предаде Асошиейтед прес.

На фона на слабите шансове за нов федерален помощен пакет членовете на комисията на Сената по банковото дело инструктираха Мнучин и Пауъл да предложат подобрения в начина, по който да бъдат разпределени трите трилиона долара, вече отпуснати от Конгреса в помощ на американската икономика за преодоляване на негативните последици от пандемията от коронавируса.

Членовете на комисията от Демократическата партия приканиха Мнучин да се постарее да убеди републиканците в Конгреса да се съгласят за отпускане на повече средства в помощ на домакинствата и компаниите от тези, които са склонни да предвидят в евентуален нов помощен пакет. Републиканците в комисията призоваха демократите да обмислят варианта с по-малко средства в евентуалния нов пакет, за да може той да бъде одобрен и в двете камари на американския Конгрес.

Мнучин заяви, че предоставянето на достъпни заеми на бизнесите и на помощи на безработните трябва да са приоритет за Конгреса при приемането на евентуален нов помощен пакет.

Пауъл също изрази съгласие, че подкрепата за малкия бизнес и безработните трябва да е приоритет.

Investor.bg

✓ Кметове на малки населени места поискаха гаранции да ползват пари от бюджета

Финансовият министър ще поднови работата по законопроекта за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация

Кметове поискаха законодателно да се гарантират бюджетни средства за малките населени места, както и да се предвиди административна отговорност за кмета на голямата община, ако не предоставя паричен ресурс на малките кметства. Представители на Националното сдружение на кметовете на кметства в Република България настояха пред финансовия министър Кирил Ананиев за промени в Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Предложението направи председателят на сдружението на кметовете на малки населени места Румен Стоянов, съобщил пресцентърът на Министерството на финансите.

Кирил Ананиев прикани кметовете да направят свои предложения за промени в Закона за местното самоуправление и местната администрация, които да бъдат представени за обсъждане в работната група.

„Ще инициирам в началото на следващата седмица среща с председателите на парламентарните комисии по бюджет и финанси и по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление за възстановяване на работата по Закона за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация“, обеща финансовият министър на срещата.

Той пое ангажимент да обсъди с председателите на двете комисии – Менда Стоянова и Искрен Веселинов – създаването на работна група, която да съживи работата по законопроекта, да обсъди и да направи предложения, които да се разгледат и гласуват от народните представители.

Представителите на кметовете и кметските заместници изразиха готовност да участват в такава работна група, към състава на която следва да бъдат поканени и представители на сдружението на общините.

Ананиев подчерта, че според философията на децентрализацията на местното самоуправление ролята на централната власт е да подпомага нормалната дейност на общините чрез субсидиране от бюджета на специфични, делегирани от държавата дейности.

Investor.bg припомня, че законопроектът, одобрен с правителствено решение от февруари 2019 г., предвиди промени, с които се въвежда задължение на общинския съвет при приемането на бюджета на общината да одобрява разходи по определени показатели на кметствата в рамките на общия бюджет на общината.

Изрично се регламентира задължение за кмета на общината в хода на изпълнение на бюджета да осигурява своевременно през годината одобрените разходи по бюджетите на кметствата.

Създава се възможност кметовете на кметства или оправомощени от тях лица да участват в комисиите за подбор на кандидатите, да разглеждат и оценяват офертите и да провеждат преговори с участниците в обществени поръчки, да се включват в комисиите за въвеждане в експлоатация на строежите, както и при съставяне на актове и протоколи по време на строителството, когато обектите са на територията на кметствата.

От Министерството на финансите уточняват, че в момента, на база постъпилите становища по законопроекта, може да се направи изводът, че няма единно мнение по така разработения законопроект между НСОРБ и Националното сдружение на кметовете на кметства в Република България.

✓ При административно нарушение срокът за обжалване се увеличава на 14 дни

Регламентира се възможност за споразумение между наказващия орган и нарушителя, което намалява глобата
Удължават се сроковете за възражение срещу съставен акт и за оспорване на наказателните постановления съответно от три на седем дни и от седем на четиринадесет дни. Това решиха на първо четете депутатите с промени в Закон за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Измененията в закона са в над 40 параграфа, променят се основни положения по отношение на административните нарушения и наказания, включително и се въвеждат нови институти като този на споразумението. Регламентира се възможността за сключване на споразумение между наказващия орган и нарушителя. В такъв случай той ще плаща 70% от минимално предвидената глоба. А ако не е предвиден минимум, санкцията ще се определя „по договаряне между страните“, но не трябва да е повече от 70% от половината от максимума.

Предложение за споразумение ще може да прави нарушителят – в 14-дневен срок от връчване на акта, както и наказващият орган след получаване на преписката.

С промените се дава бонус за бързо плащане на глобата – нарушителят ще дължи само 80% от нея, ако не обжалва наказателното постановление и плати в 14-дневен срок. Ако обаче наред с глобата, му бъде наложено и друго наказание, той ще може да обжалва наказателното постановление в тази му част.

✓ МАЕ: Енергийният преход е невъзможен без технологията за улавяне на въглерод

Норвегия вече се движи напред към реализиране на своите климатични цели, след като правителството предложи да инвестира 1,8 млрд. долара в тази технология

Развитието и разпространението на технология, която може да улавя парниковите газове от голяма част от икономиката, набират скорост след години на бавен растеж.

Проектите за улавяне, използване и съхранение на въглерод на стойност 27 млрд. долара са близо до окончателно инвестиционно решение, става ясно от доклад на Международната агенция по енергетика (МАЕ).

Проектите, известни като CCUS, са едни от малкото начини тежките индустрии, които зависят от изкопаемите горива за консумираната от тях енергия, да ограничат въздействието си върху околната среда. МАЕ, която съветва големите икономики по отношение на енергийните въпроси, заяви, че е "практически невъзможно" светът да постигне целите за намаляване на парниковите газове без тази технология, тъй като индустриите, от производителите на стомана до циментовите заводи, разполагат с малко алтернативи за генериране на енергия, необходима им осъществяване на операциите или за предотвратяване на емисии от определени процеси.

„CCUS ще бъдат необходими в световен мащаб, за да изпълним (целите от) Парижкото споразумение (за климата)“, заяви норвежкият министър-председател Ерна Солберг по време на презентация на доклада на МАЕ.

Но за да се постигнат нулеви емисии в енергийния сектор до 2070 г. - сценарият за устойчиво развитие на МАЕ - обемът на уловения въглерод трябва да нарасне значително до края на това десетилетие.

CCUS е метод за улавяне на въглероден диоксид от комини и други емитери, който след това го прехвърля под земята или го предоставя за използване за други продукти. Но технологията е прекалено скъпа в момента, тъй като никоя частна компания не желае да предприеме инвестиция в голям проект без държавна подкрепа.

Нов проект

И все пак има известен напредък. Тази седмица норвежкото правителство предложи да похарчи 16,8 млрд. норвежки крони (1,8 млрд. долара), за да подкрепи нов проект, който ще улавя и съхранява емисиите от циментова фабрика в Южна Норвегия, собственост на HeidelbergCement AG, и за частично финансиране на прилагане на технологията за улавяне на емисии при инсталация за изгаряне на отпадъци на компанията Fortum Oyj в Осло. Предвижда се уловените парникови газове да бъдат втечнявани, транспортирани по тръбопроводи до мястото за съхранение под Сверено море. Очаква се норвежкият парламент да одобри плана за разходи по-късно тази година, след което строителството да започне.

Друга важна стъпка в тази посока може да представлява политиката в Китай, където президентът Си Дзинпин обеща да постигне въглероден неутралитет до 2060 г. Въпреки че все още не е ясно как Китай всъщност ще постигне тази цел, технологията за улавяне и съхранение на въглерод може да бъде от ключово значение за това.

[News.bg](#)

✓ С горещи извори и история ще привличаме японските туристи

Заместник министър-председателят по икономическата и демографската политика и министър на туризма Марияна Николова обсъди с извънредния и пълномощен посланик на Япония у нас Н. Пр. Хироши Нарахира перспективите за двустранно сътрудничество.

Тя подчерта, че България отдава голямо значение на добрите отношения с Япония в областта на икономиката и туризма. Япония е целеви туристически пазар и партньор на страната ни и увеличаването на взаимния туристообмен е наш приоритет въпреки ограниченията на световната криза от COVID-19, посочи Николова.

По нейни думи през 2019 г. над 11 000 туристи от азиатската страна са посетили нашата държава, а ръстът в посещенията на български граждани в Япония е надхвърлил 36%.

Министърът заяви, че в процес на съгласуване е проект на Меморандум за сътрудничество между Министерството на туризма и Японската туристическа агенция. Очаква се той да се подпише в най-близко време. Тя увери, че Министерството на туризма работи за безпроблемното протичане на предстоящия зимен сезон и Лято 2021, за да можем да посрещнем и повече японски гости. Те се интересуват много от България като целогодишна туристическа дестинация, стана ясно от думите на министъра.

От своя страна посланик Нарахира заяви, че България има огромен туристически потенциал като природа, историческо наследство, минерални ресурси. Той обърна внимание върху интереса на сънародниците му към горещите извори на наша територия.

По думи на дипломата, ако се планират туристически дестинации, насочени към японските туристи, техният брой ще се увеличи. Големи японски туроператори са готови да предлагат туристически продукт за България, увери той.

✓ До октомври става ясно как ще се увеличават пенсиите

До края на септември или в първите дни на октомври трябва да стане ясно как ще бъдат увеличени пенсиите. Това съобщи в Добрич министърът на труда и социалната политика Деница Сачева, цитирана от bTV.

Предстои решението да бъде взето на коалиционен съвет.

Тя обясни, че се обсъждат няколко варианта. Единият е да продължи добавката от 50 лева, а друг - пенсиите да се преизчислят с дохода от 2015 г., като при това положение ще могат да бъдат преизчислени пенсиите на 1 100 000 души.

Сачева посочи, че третият вариант е предложението от синдикатите за преизчисляване на всички пенсии, като се промени индивидуалният коефициент, така че да се запази солидарният и справедлив модел на социалното осигуряване у нас.

По нейни думи различните варианти биха стрували общо между 1,2 млрд. лева до 3,8 млрд. лева годишно.

Запитана кой вариант предпочита, Сачева изрази мнение, че според нея е добър моделът, който е свързан с индексация на индивидуалния коефициент, и да се продължи със споразумението със синдикатите и работодателите за швейцарското правило.

Според министъра по този начин хората ще бъдат стимулирани да се осигуряват на техните реални доходи. По нейни думи всеки трябва да си дава сметка, че пенсията е заместващ доход, който отчита личния принос.

БНТ

✓ Борисов отхвърли варианта за експертен кабинет

Премиерът Бойко Борисов отхвърли идеята за експертен кабинет. Според него това ще е изгодно за ГЕРБ, но безотговорно за България.

Засега правителството остава на власт в сегашния си състав, категоричен е премиерът. За протестите коментира, че е нормално извънпарламентарни партии да "загряват на пистата" преди редовните избори.

На фона на задаващата се глобална рецесия експертно правителство ще е безотговорно към България, посочи премиерът Бойко Борисов.

"То е изгодно, но не е отговорно. Защото от всички тези, които искат да влязат в парламента, аз ги познавам много добре", каза министър-председателят Бойко Борисов. "Това устройва ГЕРБ най-много, мен ме устройва най-много, защото ще мога да си работя за партията, а не да се движа всеки ден по социално-икономически, финансови и какви ли не теми. Ние важните неща за България ги свършихме", каза Борисов. Като успехи премиерът посочи двойно увеличение учителските заплати, влизането в чакалнята на Евронзоната и Банковия съюз, нулевата миграция.

"Проблемът на сегашната ситуация е, че много от извънпарламентарните партии, които не по моя вина не можаха да влязат в Парламента, и сега за няколко месеца те са длъжни да загрят около пистата, за да може да си подберат повече избиратели", каза министър-председателят. Според Борисов президентът също е политически играч.

Бойко Борисов, министър-председател: "Той не е безпристрастен. Той е много силно политически украсен. Към коя политическа партия, дали ще е нова, дали към БСП, дали към ДПС, които го избраха, със сигурност не към ГЕРБ. Но това го прави субект", каза Борисов. На призива на Радев първо кабинетът да подаде оставка, а след това да говорят, премиерът отговори:

Бойко Борисов, министър-председател: Ама аз, като дам оставка, за какво ще си говоря с тебе бе? Аз ще дойда под прозорците ти тогава. Това ли искате? Ще го направим, ще дойде и това време - Орешаровото".

Според премиера президентското обкръжение стои зад ченгеджийската операция в резиденция "Бояна", която е готвена с години.

"Коварно неговите хора, най-близкото му обкръжение, на жаргон ще го кажа, ме сготвиха по един много-много елементарен начин. С една прекрасна госпожа, която дойде и нащрака в мое отсъствие всичките тези работи. Грешката им беше, че пуснаха клипа, с който се снима спалнята, къщата, най-дет се вика, сервизните ми помещения, в мое отсъствие. И вече начинът, по който - ок, ако примерно е имало пари, ама нали, кой държи и злато, и пари, и диаманти в едно чекмедже, след като касата, всички знаят, които са живели там, и аз съм я заварил тази када, че е пред вратата, точно пред вратата", каза Борисов.

Бойко Борисов, министър-председател: Неговите записи, на които той хъка-мъка с есемесите и с прикриването на проверка, са със законни специални разузнавателни средства.

Борисов е категоричен, че засега кабинетът остава на власт в сегашния си състав. Отрече ГЕРБ да се рои по места. Срещу партията, според него, се събират отстранени хора.

"Сега те почват да се консолидират, да се събират, пожелавам им успех", каза Борисов.

Премиерът за пореден път заяви, че сега акцентът трябва да бъдат антикризисните мерки и припомни, че България най-адекватно е реагирала на здравната и икономическа заплаха. Спасени са 300 000 работни места по схемата 60 на 40, а по 80 на 20 над 700 фирми ще получат 43,5 млн. лв., 110 млн. лв. - микро- и макрофирмите, а средните - 200 млн. лв. Без мерките, според Борисов, безработицата щяла да бъде не 7, а 14%.

"Ние в България направихме така с нашите мерки, че още не можете да усетите пандемията", каза Борисов.

Борисов провери строежа на магистрала "Хемус" край Търговище и посети местен завод.

✓ 20 млн. лв. повече за мярката "Родители в заетост". Обмислят и увеличение на пенсиите

40 семейства са се възползвали от мерките на правителството да подпомогне с 610 лв. родителите на деца с COVID-19 по време на карантината и дистанционното им обучение у дома. Това съобщи в Добрич министърът на труда и социалната политика Деница Сачева.

Другата мярка, от която семействата могат да се възползват по време на пандемията, е "Родители в заетост". Бюджетът ѝ ще бъде увеличен с около 20 млн. лв. Към момента от нея са се възползвали около 8000 души, които са наели детегледачки, докато те си търсят работа или децата им са в дистанционна форма на обучение.

Как ще се увеличават пенсиите ще бъде решено най-късно в първите дни на октомври, съобщи още министър Сачева.

Единият вариант е да продължи добавката от 50 лв. Друг вариант е за преизчисляване на пенсиите с дохода от 2015 г., като при това положение ще могат да бъдат преизчислени пенсиите на 1,1 млн. души. Има предложение, което е по линия на синдикатите за преизчисляване на всички пенсии, като се промени съответно и индивидуалния коефициент, така че да може да се запази солидарният и справедлив модел на социалното осигуряване у нас.

Който и вариант да избере Коалиционният съвет, увеличението ще залегне в бюджета за следващата година. Според изчисленията на МТСП, необходимите средства са между 1,2 млрд. и 3,8 млрд. лв., в зависимост от модела.

Според Сачева, с последния вариант се стимулират хората да внасят осигуровки върху реалните си доходи. Що се отнася до добавката от 50 лв. месечно към всяка пенсия, тя припомни, че за октомври вече има решение на кабинета за осигуряването ѝ, но изплащането на сумите може да продължи до края на годината.

В работните си срещи със социалните дирекции, бюрата по труда и трудовите инспекции в страната министър Сачева разисква подготовката за следващата година.

"Новата тема, по която ще се работи в следващите години, е темата за сребърната икономика, т.е. от една страна какъв вид услуги трябва да предоставяме на хората, които са над 65 години. Говорим за интегрирани социално-здравни услуги, говорим за повече технологии и в темата, свързана с демографията, и за предприемачество сред възрастните хора", обясни министърът.

✓ 8,5% спад в икономиката през второто тримесечие

8,5% е спадът на икономиката в страната за второто тримесечие. Понижението е в следствие на кризата от COVID-19, коментира икономическият министър Лъчезар Борисов.

Спадът в brutния вътрешен продукт у нас обаче е далеч от средния за ЕС, тъй като някои страни-членки са отчели намаляване от над 20%. Според Борисов резултатите за България през третото и четвъртото тримесечие ще бъдат много по-добри и страната ни ще тръгне към възстановяване.

Икономическият министър беше в Пловдив за сертифицирането на проект за над 30 млн. лв. в сферата на хранителната индустрия. Той се включи и в подписването на договор за изграждането на пътна връзка на стойност над 1 млн. лева.

Инфраструктурата е част от друг проект - за над 20 млн. лв., в който голяма международна компания произвежда у нас сертифицирани респиратори и предпазни маски.

Лъчезар Борисов, министър на икономиката: Най-важното в момента е, че въпреки кризата, българската икономика успява да привлече инвестиции. Такива са и данните на Българска народна банка. Инвестициите за първите 7 месеца са 1,4 млрд. евро, като ръстът на годишна база е над 54%. Подобни са и данните на Министерство на икономиката за сертифицираните проекти по Закона за насърчаване на инвестициите. Към момента се реализират сертифицирани проекти за над 710 млн. лева и над 3200 работни места.

✓ Мария Габриел подготвя иновационна програма за Западните Балкани

Българският еврокомисар Мария Габриел обсъди вчера с министри от Западните Балкани сътрудничеството между ЕС и държавите от региона в областта на научните изследвания и иновациите.

Габриел съобщи, че скоро ще представи иновационна програма за Западните Балкани.

Еврокомисарят и министрите участваха в Брюксел в онлайн форум "Европейски дни на науката и иновациите".

Мария Габриел, еврокомисар по науката, образованието и иновациите: С тази програма казваме, че Западните Балкани са част от Европа. Ние имаме общи цели. Но, разбира се, че за да отговорим на предизвикателствата, свързани с екологичния и цифров преход, имаме нужда повече от всякога да инвестираме в талантите, да се борим с изтичането на мозъци, да дадем възможност на иновационни екосистеми на местно и регионално ниво да бъдат създадени и да реализират потенциала си. Трябва и много ясно да заявим, че в рамките на програма "Хоризонт 2020" ние заедно можем да бъдем успешни в мисията за интелигентни градове, климатична неутралност и да се борим с рака.

✓ Дигиталната бедност се превръща в остър проблем, смята омбудсманът

Онлайн обучението е спасило учебната година, но е поставило един много остър проблем – този за дигиталната бедност и дигиталното изключване. Това каза пред депутатите омбудсманът Дияна Ковачева.

“Въпросът сега, когато отново сме изправени пред една трудна учебна година, е по какъв начин всички деца ще получат равен достъп до качествено и безплатно образование, така че да се справим с проблема на дигиталната бедност”, заяви още доц. Ковачева, цитирана от БТА.

Тя отбеляза също, че 38 на сто от жалбите до омбудсмана през 2019 г. са насочени срещу държавни органи и техните администрации. Тревожен факт, че близо 44 на сто от жалбите – са срещу частно-правни субекти и визира ВиК операторите, топлофикациите, електроснабдителните дружества, мобилните оператори, частните съдебни изпълнители, фирмите за бързи кредити и колекторските фирми.

И през 2019 г. най-чести са нарушенията, свързани с правата на потребителите, следвани от трудовите и социалните права, правото на здравеопазване и образование, права, нарушени от частно-правни субекти.

“Гражданите се оплакват изключително много от произвола на колекторските фирми и фирмите за бързи кредити”, посочи доц. Ковачева.

Министерство на правосъдието вече е изготвило законопроект за колекторските фирми, който е депозиран в Народното събрание. Омбудсманът настоя този законодателен пакет бързо да бъде приет, включително и Законът за частния фалит. Народното събрание гласува проекторешение, с което одобри доклада за дейността на омбудсмана за 2019 г.

✓ Пригответе си 20 млрд. лв. субсидии за ТЕЦ

Проектът за енергийна стратегия до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. наемква за голямо раздаване на пари още от следващата година...

Завиден успех отчете наскоро държавната ТЕЦ „Марица изток 2“. През първото полугодие на 2020 г. тя загуби „само“ 129 милиона лева, при положение че за същия период година по-рано загубата ѝ беше 170 млн. лв. Само че обяснението за това подобрение не е особено приятно: намалената загуба се дължи на 50% по-ниско производство на електроенергия. Тоест, колкото по-малко работи ТЕЦ, толкова по-малко пари ще загуби Българският енергиен холдинг, т.е. българският данъкоплатец.

Армия от политици и енергийни експерти се кълне, че тази ТЕЦ е ключова за сигурността на българската електроенергийна система. Затова – казват те – обществото не трябва да се притеснява от онези **1 млрд. загуби, натрупани в държавното предприятие след 2014 г.**, а и занаят да субсидира въглищната централа.

Та нали лигнитните въглища са родни, а предприятието държавно?! „Всичко българско и родно любя, тача и милея...“ Зад този лозунг се крият и хронични огромни загуби, и [безстопанственост на държавна хранилка](#), и едно мръсно производство, отмиращо в ЕС, което пряко допринася за по-кратката продължителност на живота на българите.

В интерес на истината, не само „Марица изток 2“ ни излиза пушено-солено. [Скорошен доклад](#) на Центъра за изследване на демокрацията изчисли **държавните субсидии за трите ТЕЦ в Маришкия басейн** („Марица изток 2“ и двете централи, контролирани от американските компании AES и ContourGlobal) **на общо 450 млн. евро**. За държавната ТЕЦ отива малко по-малко от половината от тази сума.

Основната част от субсидиите е под формата на квоти за въглеродни емисии: според договорите от 2001 г. (все още секретни) за приватизацията на „Марица изток 1“ и „Марица изток 3“, държавата отговаря за всяка промяна в регулаторната среда, която влияе на целевата им печалба. Затова България плаща въглеродните квоти на двете американски централи, отделно от плащанията за капацитет. Като добавим и CO2 квотите на затъналата държавна ТЕЦ, публичните разходи за емисии гонят 1 млрд. лв.

Как се стигна до тази кръгла сума? Само от началото на 2020 г. квотите за емисии в ЕС поскъпнаха с над 15%, а спрямо нивата към средата на 2017 г. цената е скочила с цели 480%. **Най-вероятно е квотите да продължат да поскъпват**, тъй като от следващата година общото им количество ще бъде намалявано с 2.2% годишно. Съответно, ще нараства и размерът на субсидиите, които България плаща на въглищния сектор.

Милиард лева годишно не са малко пари и може би държавата все пак следва да предприеме нещо. Намеренията действително има, но няма да се бърза – разбираме от [проекта на Стратегия](#) за устойчиво енергийно развитие на България до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. Този документ, изтекъл в публичното пространство в средата на септември, показва, че поне до 2025 г. не се предвижда промяна в производството на електричество от ТЕЦ на лигнитни въглища. Явно държавата си е приготвила поне 5 млрд. лв., за да субсидира въглищните ТЕЦ през следващата петилетка.

Към 2030 г. производството от лигнитните централи се предвижда да спадне с 22% до общо 16.3 хил. GWh. Това съответства на извеждане от експлоатация на едната от двете по-малки „американски“ ТЕЦ – но може и да дойде от свиване на работата на „Марица изток 2“. Към 2035 г. производството на електроенергия от лигнит се предвижда да намалее до 8.4 хил. GWh: с 60% под настоящите нива. **Към 2040 г., според стратегическия документ, лигнитните мощности ще бъдат почти закрити.**

Когато става дума за бъдещето, да не говорим за хоризонта отвъд следващите 1-2 правителства, в родната практика се е утвърдила поговорката „Я камилата, я камиларят“. Както знаем, България е страната на нереализираните стратегии, но случаят с енергийната стратегия е по-специален, тъй като на базата на този невзрачен документ ще се правят огромни трансфери на публични средства и ще се провеждат дългосрочни политики, които ще засегнат почти всяко домакинство и бизнес.

Документи от подобен тип трябва да се четат между редовете: държавните чиновници, които ги разписват и знаят какво всъщност се подготвя, старателно бягат от всякаква конкретика, засипвайки читателя с банални фрази и кухи лозунги – но все пак оставят някакви **следи за реалните намерения на властта**.

Такива намираме на стр. 16 от проекта за енергийна стратегия. След изречение с дължина от 67 думи, което общо взето казва, че заради скъпите CO2 квоти няма да останат мощности, които да покрият пиковите в търсенето на електроенергия, се загатва, че до 1 юли 2021 г. ще бъде въведен „общопазарен механизъм за капацитет“.

Червената лампа светва още с датата: чиновниците уж готвят енергийна стратегия с хоризонт до 2050 г., а на практика подмитат пътеката за **нови механизми за преразпределяне на държавни пари още през следващите месеци** – и към частните, и към губещата държавна централа.

Може би е полезно да напомним, че [доклад на Световната банка от 2016 г.](#) за състоянието на българската енергетика акцентира върху прекомерния дял на договорите за капацитет в енергийната система. Или за факта, че плащанията за капацитет, сключвани с неопитни или корумпирани правителства на възникващите пазари, позволяват на хедж-фонда „Резервоар Кепитъл Груп“, който е **краен собственик на нашата „КонтурГлобал Марица изток 3“**, да разпределя тлъсти дивиденди.

Може да очакваме, че с този „общопазарен механизъм за капацитет“, правителството ще осигури на могъщото въглищно лоби допълнителен паричен поток – освен вече разискваните компенсации за стотици милиони заради общата европейска климатична политика. Така неизбежното за страните в ЕС **закриване на въглищния сектор ще бъде „подсладено“ за големите играчи** – докато, забавяйки по електорални причини програмите за справедлив енергиен преход във въгледобивните райони, властта играе хазарт с поминъка на над десет хиляди семейства.

Този нов механизъм за капацитет идва тъкмо навреме: подписаните в последните дни на правителството на Иван Костов договори с новите собственици на ТЕЦ „Марица изток 1“ и ТЕЦ „Марица изток 3“ изтичат съответно през 2026 г. и през февруари 2024 г. Вероятно още от следващата година се планират ударни трансфери за ускорена компенсация на инвеститорите.

Дори да оставим настрана скандалните нови планове на властта в енергетиката, запазването на статуквото, при което **България харчи 1 млрд. лв. годишно, за да субсидира едно отживяло времето си производство**, е неприемливо. Толкова ли сме богати, че да затваряме очи за ежегодни подаръци в размер на един милиард лева за мръсен въздух? Тази сума например е достатъчна за незабавно увеличаване на всички пенсии с 40 лева, всеки месец. В 1 милиард лева се побират всички публични плащания за хора с увреждания и за семейства и деца.

С милиард лева годишно, в крайна сметка, може да се предприеме мащабна инвестиционна програма за възобновяема енергия, която в рамките на примерно пет години **коренно ще промени облика на българската енергетика**.

Да, но тези милиарди от обществения джоб имат друго предназначение: 1) да осигуряват **приходи и печалби на важни запазени интереси** и 2) да **отлагат** неизбежния, поне доколкото България остава член на ЕС, **преход към безвъглеродна икономика**.

Ерата след въглищата и петрола не просто чука на вратата, тя вече пристигна. На този фон, в условията на поскъпващи CO2 квоти и все по-евтина енергия от възобновяеми източници, българското правителство планира да поддържа жив въглищния сектор в следващите 15-20 години. Сигурно има и план откъде ще вземе нужните за целта средства? Да, досетихте се – все пак говорим за **публични пари**.

✓ **Дълговата огърлица на министъра**

България ще газии вода, но ще си остава жадна...

След повече от 50-дневно стартово мълчание новият министър на финансите Кирил Ананиев (избран за министър на 24.07.2020 г. от 44-то НС) на 16.09.2020 г. се изправи гордо пред българския народ, за да **обяви**, че сме постигнали „... **изключителен успех ... при пласирането на първата ни външна емисия в евро от 2016 г.**“. Министърът добави, че „... **крайният резултат е уникален в досегашната икономическа история на България – постигнатата доходност по двата транша може да се сравни с тази при държави с по-висок кредитен рейтинг, в това число и страни от еврозоната**“.

Министър Кирил Ананиев заяви, че това е станало в рамките на одобрените тавани за новоемитиран външен държавен дълг, заложен в Закона за изменение и допълнение на бюджета за 2020 г., както и в обемите по Средносрочната глобална програма за емисии, ратифицирана от НС през 2015 г. и актуализирана през първата половина на тази година в отговор на кризата, предизвикана от глобалната пандемия от COVID-19.

Министър Кирил Ананиев уточни, че набраните с емисиите средства ще се използват за: (1) рефинансиране на съществуващ дълг; (2) за увеличаване размера на фискалния резерв; (3) за финансово осигуряване на социално-икономическите мерки, които прие правителството във връзка с COVID-19; (4) за икономическото възстановяване на страната и (5) за финансиране на бюджетния дефицит.

Той избягна да даде каквато и да е оценка на състоянието на Държавния бюджет, въпреки че е натрупал десетилетия стаж като висш управленец в Министерството на финансите. Позова се на предходни решения на НС и на правителството, но не се ангажира с никаква професионална позиция. Нито един от журналистите не го попита за детайли, свързани с изразходването на 2,5 млрд. евро новоемитиран дълг, както и какви биха били последствията във времето в социално-икономически план от използването (или неизползването) на новоемитиран държавен дълг. Всички бяха ентузиазирани и доволни.

Държавният дълг не бива да се натовазва а priori с негативни оценки. Важно е как той се използва.

Финансово-икономическата теория препоръчва текущите разходи в Държавния бюджет да се финансират в съответствие със системата pay-as-you-go, т.е. да се вметят в рамките на събираните бюджетни приходи.

Страната изживява уникална по своята същност здравно-социално-икономическа криза, но стремежът да се задържи потребителският стандарт при драстичен спад на БВП за сметка на дългови емисии не може да се оцени позитивно. **Емисиите на държавен дълг следва да се насочват единствено и само за финансиране на дългосрочни публични проекти при доказана възвръщаемост.** Показателно е, че ЕС увеличи финансирането на действията в отговор на COVID-19 и добави 6,2 млрд. евро към бюджета на ЕС за 2020 г. с изискване за предприемане на конкретни инвестиционни инициативи (Тук).

Съществува пълна неяснота относно предназначението на новите емисии. Под шапката на борбата с Covid-19 правителството разпределя мащабни финансови ресурси без необходимата детайлна мотивировка за сфери и дейности, които не са свързани пряко с борбата срещу пандемията (Тук). Такива за например 30%-ното увеличение на заплатите на администрацията, увеличението на паричното обезщетение за безработица, увеличението на бюджета на Министерството на културата, увеличението на плащанията на личните асистенти, та дори и добавките към пенсиите. Чисто формално правителството декларира, че „необходимите средства за изпълнение на новите социално-икономически мерки ... ще се осигурят в рамките на очакваното изпълнение на консолидираната фискална програма за 2020 г. и при необходимост (?! – б. ГМ) чрез актуализации на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2020 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2020 година“, т.е. поредната актуализация се проектира в бъдеще време, при свършен факт.

Не е задача на настоящия материал да оценява по начало целесъобразността на предприетите мерки, редица от които могат да бъдат приветствани. Въпросът опира до принципи на използване и на управление на средствата на данъкоплатците. Разпределението на ресурсите в Държавния бюджет следва да е предварително замислено, оценено, обвързано, планирано и одобрено от НС, а не a posteriori да се търсят възможности за балансиране на бюджетни съотношения.

Чисто финансовите параметри на лансираните емисии са впечатляващо добри, което само по себе си не ги оправдава. Ако например имам възможност да си купя трактор на изключително изгодна цена трябва ли наистина да си го купя, след като нямам нужда от такъв вид техника? Световната конюнктура към момента предопределя показателите на емисиите. Същата тази конюнктура е свързана с отрицателната доходност на замразените ни международни резерви в размер на повече от 25 млрд. евро (Тук).

Част от тези огромни за страната ни международни резерви е и т.нар. фискален резерв, който представлява замразени финансови ресурси на правителството и се оценява на над 10 млрд. лв. към м. юли т.г. (Тук). Не е ясно какви са съображенията на правителството да продължава да поддържа този си замразен депозит (фискален резерв) в БНБ с отрицателна доходност, а за сметка на това да емитира нови задължения? Новите задължения не са безплатни. Първоначалната цена на емисиите е по-ниска от номинала, от което страната губи над 60 млн. лв. Ежегодните лихвени разходи от Държавния бюджет за следващата декада ще бъдат по около 40 млн. лв.

Към м. юли т.г. превишението на приходите над разходите на актуализираната през м. март т.г. Консолидирана фискална програма (КФП) е 1,7 млрд. лв. Със същата актуализация се предвижда дефицитът на КФП за годината да е 3,5 млрд. лв., т.е. за петте месеца до края на годината превишението на разходите над приходите трябва да е над 5 млрд. лв.! Елементарната аритметика показва, че през всеки от петте месеца разходите трябва да превишават приходите с един милиард лева, които да бъдат финансирани от държавен дълг! При това капиталовите разходи изостават с почти 9% от миналогодишните! Планираното ударно харчене едва ли ще се реализира, а и ако се реализира ще бъде за сметка на текущи разходи, т.е. ще бъде неразумно и неоправдано разточителство с държавни средства.

Предвидени са един милиард лева за финансиране на схемата 60/40. По данни на НОИ (Тук) към втората половина на м.август т.г. по предвидената схема са изразходвани едва 186 млн.лв., т.е. и тук организацията и проектираните финансови съотношения не съответстват на реалностите.

Фиксираните разходи в съответствие с актуализираната програма показват, че предвижданията са преекспонирани. Обявяват се бомбастични суми, но тяхното усвояване се оказва нереализируемо. Двете емисии държавен дълг обаче са реализирани и чакат своето разпределение.

Заключение

С одобряването от НС на широк коридор за нови емисии на държавен дълг в първата година на третото правителство на Б. Борисов Министерството на финансите се стремеше да си осигури комфорт и спокойствие. Аналогична беше ситуацията и при актуализацията на КДП от м. март т.г. Министър Кирил Ананиев се ангажира с изпълнение на част от приетите дългови решения. Сега на дневен ред стои въпросът как да се изразходват двете емисии от 2,5 млрд. евро държавен дълг?

Използването на държавен дълг за финансиране на текущи нужди (за ядене и пиене), както и за необмислени мега-проекти, не е далновидна макроикономическа политика. Нашата собствена (както и световната) практика го доказва безапелационно. Редно е чрез държавен дълг да се финансират публични дългосрочни проекти и то такива, които съдействат за стимулиране на икономическата динамика. Правителството обаче няма разработена програма за такъв вид дейност. Нещо повече, то се съдържа да обявява обществени поръчки поради невъзможността си да контролира и да санкционира корупционите практики. Опитът от използване на капиталови разходи, финансирани от КФП, през последните 3-4 години, го потвърждава по категоричен начин.

При описаната ситуация най-вероятният разумен изход би бил лъвският пай от новите емисии да увеличи и без това грамадния размер на международните ни валутни резерви.

България ще гази вода, но ще си остава жадна.

✓ Прането на пари: Последните данни в икономическа перспектива

[Икономически живот](#) бе сред изданията у нас, разпространили последните данни за глобалното пране на пари.

Заглавието на доклада на Международния консорциум на разследващите журналисти (МКРЖ) е „Глобалните банки се противопоставят на уж решителните опити на САЩ да ограничат прането на пари от олигарси, престъпници и терористи“. Данните, които са залегнали в основата на публикациите на всички световни икономически медии са официални, но естествено не са пълни. Но и е вероятно да не са и значително преувеличени. В по-коментарен вариант МКРЖ дава своя оценка на информацията в специална статия на Уил Фитцгибън, старши репортер на Консорциума.

[Неговата статия](#) е озаглавена “Непроверени от световните банки, мръсните пари унищожават мечти и живот. От Украйна до САЩ, от Тунис до Туркменистан, глобално разследване на ICIJ подробно описва убийствената човешка цена на изпраните трилиони долари“.

Данните са за периода от 1999 до 2019 г. и наистина заслужават внимание.

Много или малко са два трилиона щатски долара?

Тогава, когато сумата се представи в известно сравнение, нещата не изглеждат плачевно.

Бих казал даже, че учудващо малко пари се перат в световната банкова система: за 20 години изпраната сума от над два трилиона щатски долара (щ.д.) може да бъде пресметната по години и това прави средно по 105 млрд. щ.д. на година.

За същото време глобалната икономика се разгръща над два и половина пъти, от 32.5 в началото до 87.7 трлн. щ.д. през миналата година, (Съществен спад има само от 2008 към 2009 г. – от 63.7 трлн. до 60.4 трлн. щ.д.)

През 1999 г. 105 млрд. щ.д. са доста по-малко от частните прехвърляния на работещи в чужбина до свои близки и роднини в не особено добре развиващи се страни – 115 млрд. през 1999 г., 653.3 млрд. щ.д. през 2019. Търсенето в страницата на Световната банка на “remittances” дава добра картина за ролята на тези прехвърляния по страни. Спомням си прегледа на ролята на миграцията в българската икономика от 2004 -2005 г. Тогава тези прехвърляния, с макар и малък дял от БВП и чуждестранните инвестиции, бяха равни на над 80 % от бюджетните разходи за образование или здравеопазване, или на около 300 хиляди средни годишни заплати.

Друго сравнение: като дял от парите в световната банкова система (спестявания, банкноти, монети и пр., без дълговете за 2018 г.), когато общата им сума е 90.4 трлн. щ.д., става дума за изпиране на 2.3% от глобалната сума на парите в банките.

От същия порядък е сравнението на изпраните пари за периода със средствата на реалния сектор, които глобалната банкова система управлява през 2018 г. (т.е. горната сума без сметките на физически лица). Тяхната сума е 83.2 трлн. щ.д. Иначе казано: всичките изпрани пари, ако сметките на разследващите журналисти са верни, за двадесет години са 2.5 % от работата на банките като посредници в управлението на паричните потоци в реалния сектор.

Къде е драмата?

Драма всъщност няма!

Проблемът на икономиката на прането на пари е в политиката на централните банки и тяхната зависимост от държавното управление. В резултат на тази политика през 2018 г. глобалният натрупан дълг е 325% от глобалния БВП. И вероятно ще нарасне с около 10 трлн. щ.д. тази година.

Проблемът на разкритите и изброените от МКРЖ перачи на пари – в икономиката винаги е важно да се отчитат стимулите – е съвсем друг.

И има две измерения, които от чисто микроикономически и фискални, но преминават в морални, и обратното.

- Данъчното измерение: ако изпраните пари биха били обложени с данък, не е ясно за какво биха били използвани данъците. Най-благовидното използване би било за социални програми от помощи. От древните Вавилон и Рим досега този тип социална политика бива предприеман преди всичко с цел укрепване на властта. Част от парите винаги остава в джоба на хората, които ги раздават. Някои от мушморците, уличени от ICIJ, вземали точно такива пари, предназначени за бедните. Но има и по-неблаговидни начини на употреба на данъчните приходи. Например с повече пари не малко правителства биха опитали да водят война със съседни страни, вътре в техните страни (например може да се предполага, че войната в Либия би била в някакъв смисъл по жестока, ако не бяха прани пари) или поне да налагат със заплаха за употреба на сила онова, което смятат за правилно. Разбира се, възможно е да има политически междуособици и за правото да грабиш и переш пари.
- Морално измерение: при част от индивидите прани пари става дума за ограбване на свои подчинени или сънародници (ако индивидите са авторитарни властници). Тези изпрани пари са всъщност прани съвести – въпросните деятели или ги е срам, или ги е страх от възмездие и затова ги прехвърлят някъде навън. Други перат, защото парите са произведени от някаква криминализирана (“черна”) стопанска дейност. (Не е лошо да се помни, че легитимно правителствата и законодателите са онези, които криминализират определени дейности, иначе става дума за търсене и предлагане на определени услуги.) В този случай парите се инвестират с некриминални дейности, вместо да се реинвестират в отраслите, където са произведени.

Причините да се перат пари

Има и пет други причини за относително спокойствие именно по повод предполагаемата от разследващите журналисти сума на изпраните пари. Тя съвпада със и се потвърждава от общоизвестните особености на използването на офшорните зони в икономиката. В тях от прегледа на „Панамските файлове“, за които писах [подробно през 2016 г.](#), досега няма нищо ново.

Но прането на пари има и някои различни мотиви. Ето за какво става дума.

1. Изпраната сума – било предполагаема, било действителна – е доста по-малка от глобалната сума на държавния дълг – 71.3 трлн щ.д. към първата половина на 2019 г. по най-реномирана засега оценка на [Института за международни финанси](#). Положението по отделни страни може да бъде намерено в статистиката на МВФ. Интересно е, че някои от перачите на пари са от ресурсни и не съвсем задължени икономики и често са във

властова позиция, която не предвижда скорошни проблеми в грабенето на публични средства, включително по линия на международни договори за заем.

2. Правителствените дългове също са пране на пари, само че от правителствата, най-вече тези на САЩ и Китай (чийто размер на сумите на дълга е най-голям), но и от всички останали. Това е в немалка степен процедура по прехвърлянето на разходите за собственото си присъствие (включително чрез демократични избори) във властта към бъдещи поколения.
3. Глобалната междуфирмена задлъжнялост (причините често са регулаторни и други интервенции) към банките е 115-120 трлн. щ.д. Обслужването на част – вероятно много малка – от тази сума, която също попада под определението “пране”, но подпомага банките-посредници да удържат в ред балансите си, което е в интерес и на дребните спестители.
4. Самото определение на “пране на пари” в националните и глобалните юрисдикции също вероятно е причина за пране на пари. Една от причините за по-малко инвестиции в икономиката на България е донякъде и идиотското прилагане на европейската директива за противодействие срещу изпирането на пари.
5. Прехвърлянията на пари от регионални (например ЕС) и глобални правителства (например ООН, банките за развитие) към национални правителства също остава следи в джобовете на местните посредници. И те, от неудобство – поради морално осъдимо, пък и (като правило) подлежащо на криминално превземане деяние – също трябва да бъдат изпрани.

Други сравнения също могат да бъдат направени. Тук бе важно да се очертае подходът. Както стана дума, цялата 20-годишна сума на всичките изпрани пари е 2.5 % от работата на банките като посредници в управлението на паричните потоци в реалния сектор (ако си въобразим, че се намира непокътната в банковите сметки).

Щом 97.5% от активите на стопански дружества управлявани от банките са приблизително добре проверени за пране, системата не е чак толкоз нечестна.

✓ ЕЦБ остава на позицията си за нерестриктивна парична политика

Пресцентърът на БНБ разпространи последния „Икономически бюлетин“ на Европейската централна банка. Представяме ви основните акценти в него, както и без редакция пакета от мерки по паричната политика на ЕЦБ.

Постъпващата информация показва значително, макар и непълно възстановяване на икономическата активност, като цяло в съответствие с предишните очаквания, въпреки че степента на активност остава много под равнищата, съществуващи преди пандемията от COVID-19.

Докато в преработващата промишленост активността продължи да се подобрява, инерцията в сектора на услугите бележи напоследък известен спад. Устойчивостта на възстановяването се характеризира със значителна несигурност, тъй като продължава в голяма степен да зависи от бъдещото развитие на пандемията и от успешното прилагане на ограничителни мерки.

Вътрешното търсене в еврозоната бележи значително възстановяване спрямо ниските си нива, въпреки че засилената несигурност относно икономическите перспективи продължава да затруднява потребителските разходи и бизнес инвестициите. Общата инфлация остана вяла поради ниските цени на енергията и слабия натиск върху цените в условията на слабо търсене и сериозен застой на пазара на труда. В тази обстановка се запазва необходимостта от значително парично стимулиране с цел да се подпомогне икономическото възстановяване и да се запази средносрочната ценова стабилност. Поради това Управителният съвет на ЕЦБ реши да препотвърди своята нерестриктивна позиция по паричната политика.

Макроекономическите прогнози на експертите на ЕЦБ от септември 2020 г. предвиждат, че в реално изражение световният БВП (без еврозоната) ще се свие през тази година с 3,7% и ще се увеличи с 6,2% и с 3,8% съответно през 2021 г. и 2022 г. Свиването на световната търговия ще бъде по-сериозно както поради нейната силна процикличност, особено по време на икономически спад, така и поради особения характер на кризата, предизвикана от коронавируса и довела

до нарушения в световните производствени вериги, а също и до увеличение на търговските разходи поради приложените ограничителни мерки.

Рисковете по отношение на световните прогнози остават изместени към надценяване поради продължителната несигурност, свързана с развитието на пандемията, което може да доведе до дълготрайни последици върху световната икономика. Други рискове от надценяване са свързани с резултатите от преговорите за Брекзит, с риска от засилване на търговския протекционизъм, както и с по-дълготрайни негативни ефекти върху световните вериги на предлагането.

Реалният БВП на еврозоната се сви с 11,8% на тримесечна база през второто тримесечие на 2020 г. Постъпващите данни и резултатите от наблюденията показват продължително възстановяване на икономиката в еврозоната и скок на БВП през третото тримесечие, макар и оставащ под предкризисните равнища. Успоредно със значителното оживление в промишленото производство и услугите, се наблюдават признаци на отчетливо възстановяване и при потреблението. Наскоро инерцията в сектора на услугите се забави в сравнение с тази в сектора на преработващата промишленост, което се вижда и в резултатите от августовското наблюдение.

Макар че несигурността, свързана с развитието на пандемията, вероятно ще подкопае възстановяването на пазара на труда, на потреблението и на инвестициите, икономиката в еврозоната трябва да бъде подпомогната с благоприятни условия за финансиране, с експанзионистична бюджетна позиция и със засилване на икономическата активност и търсенето в световен мащаб.

Макроикономическите прогнози за еврозоната на експертите на ЕЦБ от септември предвижда -8,0% годишен темп на растеж на реалния БВП през 2020 г., 5,0% през 2021 г. и 3,2% през 2022 г. В сравнение с макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата от юни 2020 г. прогнозата за растежа на реалния БВП е ревизирана нагоре за 2020 г. и като цяло остава без промяна за 2021 г. и 2022 г.

Според моментната оценка на Евростат годишната ХИПЦ инфлация в еврозоната се понижи до -0,2% през август от 0,4% през юли. Въз основа на сегашните цени на петрола и на цените на петролните фючърси и като се има предвид временното намаляване на ставката на ДДС в Германия, съществува вероятност през следващите месеци общата инфлация да остане отрицателна, преди отново да стане положителна в началото на 2021 г.

Пандемията от коронавирус продължава да оказва извънредно силно въздействие върху публичните финанси в еврозоната. Бюджетните разходи за ограничителните мерки бяха твърде съществени във всички държави от еврозоната, въпреки че както тяхната тежест, така и способността за реакция са различни в различните държави. Като резултат от икономическия спад и сериозната фискална помощ бюджетният дефицит на сектор „държавно управление“ в еврозоната се очаква значително да се увеличи до 8,8% от БВП през 2020 г. в сравнение с 0,6% през 2019 г. Съотношението на дефицита се очаква да се понижи до 4,9% и 3,6% от БВП съответно през 2021 г. и 2022 г.

Широкообхватните фискални мерки през 2020 г. доведоха до съответно влошаване на циклично изгладеното първично бюджетно салдо в допълнение към отрицателния цикличен компонент, който отразява влошаването на макроикономическата ситуация. Всяко следващо подобряване се очаква да бъде предхождано от отмяна на извънредните мерки и от по-благоприятни циклични условия.

Амбициозната и координирана фискална позиция остава от решаващо значение предвид рязкото свиване на икономиката в еврозоната, въпреки че мерките следва да бъдат целеви и временни. В това отношение горещо са приветствани както финансовият пакет от 540 млрд. евро за трите мрежи за сигурност, приет от Европейския съвет, така и пакетът на Европейската комисия „Следващо поколение ЕС“ за 750 млрд. евро, който има потенциал съществено да подпомогне най-силно засегнатите от пандемията региони и сектори.

В обобщение, когато резултатите от икономическия анализ се съпоставят със сигналите по линия на паричния анализ, се потвърждава необходимостта да се поддържа голяма степен на нерестриktivност на паричната политика с цел доближаване на инфлацията към равнище под, но близо до 2% в средносрочен хоризонт. В тази обстановка Управителният съвет препотвърди пакета от мерки за прилагане на нерестриktivна парична политика.

1. Управителният съвет реши да запази непроменени основните лихвени проценти на ЕЦБ. Очаква се те да останат на сегашното си или на по-ниско равнище докато не бъде констатирано, че перспективите за инфлацията се доближават до равнище, което в рамките на прогнозния хоризонт е достатъчно близо до, но под 2% и това доближаване е намерило съответстващо отражение в динамиката на базисната инфлация.

2. Управителният съвет взе решение да продължи с покупките по Временната програма за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP), с общ размер 1350 млрд. евро. Тези покупки ще допринесат за смекчаване на общата позиция по паричната политика, помагайки с това да се компенсира понижаващият ефект на пандемията върху прогнозната траектория на инфлацията. Покупките ще продължат да се изпълняват гъвкаво във времето по класове активи и по отделни юрисдикции. Това позволява на Управителния съвет ефикасно да предотвратява рискове за гладкото функциониране на трансмисионния механизъм на паричната политика. По линия на РЕПРнетни покупки на активи ще се извършват поне до края на юни 2021 г., или при всички случаи докато Управителният съвет не прецени, че кризата с коронавируса е отминала. В допълнение, постъпления по главници на ценните книжа с настъпил падеж, закупени по РЕПР, ще се реинвестират най-малкото до края на 2022 г. При всички случаи бъдещото намаляване на портфейла на РЕПР ще се управлява така, че да се предотврати намеса в целесъобразната позиция по паричната политика.

3. Нетните покупки по APP ще продължат да се осъществяват с месечен темп от 20 млрд. евро заедно с покупките по допълнителния временен пакет от 120 млрд. евро до края на годината. Управителният съвет все така очаква месечните нетни покупки по APP да продължат толкова време, колкото е необходимо за засилване на стимулиращото въздействие на основните лихвени проценти на ЕЦБ, и да бъдат прекратени малко преди Управителният съвет да започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ.

В допълнение, Управителният съвет възнамерява да продължи да реинвестира в пълен размер постъпленията по главници на ценни книжа с настъпил падеж, придобити по APP, за продължителен период от време след датата, на която ЕЦБ ще започне да повишава основните лихвени проценти, и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо за поддържането на благоприятни условия на ликвидност и достатъчна степен на парично стимулиране.

Мениджър

✓ Каракачанов предупреди, че България може да блокира преговорите на Северна Македония с ЕС

България трябва да се противопостави на първата междуправителствена конференция между Северна Македония и Европейския съюз, ако държи на националните и европейските интереси. Това заяви вицепремиерът и министър на отбраната Красимир Каракачанов по ТВ Европа.

"България не е против, но ще каже, че не е време да се насрочва дата за провеждане на първата междуправителствена конференция. Когато някой не е подготвен да се появи в първи клас, има предучилищна подготовка", каза Каракачанов. Той обърна внимание, че "в момента говори от името на правителството."

Като председател на Съвета на ЕС Германия се надява първата конференция, която се възприема като същинското начало на преговорите, да се случи до края на тази година. Необходимо е обаче единодушие между страните в ЕС.

В началото на месеца първо в интервю за македонска телевизия Каракачанов предупреди, че блокирането от страна на България е възможен сценарий, ако Скопие не реши двустранните си исторически въпроси със София и не се придържа към Договора за добросъседство от 2017 г. Специално бе споменат спорът за революционера Гоце Делчев.

Премиерът на Северна Македония Зоран Заев смята да обсъди темата с българския си колега Бойко Борисов, когото ще посети в следващите седмици. Това ще бъде първа чуждестранна визита в новия мандат на Заев, след като през август той формира управляваща коалиция с по-малката от двете албански партии в македонския парламент.

Също така Каракачанов обвини досегашния външен министър (а в новия кабинет на Заев - министър на евроинтеграцията) Никола Димитров, че три години не е направил нищо за подобряване на двустранните отношения.

Споменавайки ръководителя на смесената историческа комисия от македонска страна Драги Георгиев, той заяви още: "Тези хора нямат никакво намерение да водят искрен диалог с България. Те смятат, че може да замазват нещата. Те си въобразяват, че някой в Брюксел или по света ще натисне България и ние ще клекнем. Очевидно те не са разбрали какво е ЕС и как работи. Те имаха три години да се превъзпитат".

По думите му това не е промяна в политиката на България към Северна Македония, а придържане към позицията на правителството, одобрена от парламента.

✓ България е 36-та в света по благосъстояние на домакинствата

България е на 36-то място в света по нетни финансови активи на глава от населението, което е с една позиция надолу в сравнение с миналата година. Това показва годишния анализ за благосъстоянието на домакинствата на финансовата група Allianz.

Средно на глава от населението у нас се падат по 9586 евро нетни финансови активи, показва анализът. Преди нас в класацията е Малайзия с 9944 евро, а след нас – Полша с 8757 евро. Други страни от ЕС след нас в подреждането са също Словакия (6778 евро) и Румъния (4508 евро).

На първите места са САЩ с 209,5 хил. евро на глава от населението, Швейцария с 195 хил. евро, Нидерландия с 114 хил. евро, Сингапур с 113 хил. евро и Тайван с 110,7 хил. евро.

Увеличението на финансовите активи у нас е с 4% повече в сравнение с годишна по-рано. Ръстът се забавя в сравнение с дългосрочния растеж от 10%. Въпреки, че стойността на финансовите активи у нас все още е значително под някои от западноевропейските страни, тя се е увеличила повече от два пъти през последните десет години. COVID-19 вероятно ще остави икономически белези в региона, но домакинствата бяха готови да посрещнат кризата, се казва още в анализа.

Брутните финансови активи на българските домакинства са нараснали с 5% през 2019 г., много под нивото на средния за последните десет години ръст от 8,1%. Нарастването през миналата година се дължи основно на нарастването на активи като пари в обръщение и депозити, които са нараснали с 7,8%; ценните книжа, въпреки благоприятните международни финансови пазари, са нараснали само с 1,1%. При застраховането растежът е с "драматичните" 17,3%. Портфолиото на българските домакинства е доминирано от ценни книжа, които държат 46% от всички активи, следват ги депозитите с 35% дял, след тях са застраховките и пенсиите с дял от 11%.

Задълженията отбелязаха над средния ръст през 2019 г. и нараснаха с 8,7% в сравнение с 3,1% среден дългосрочен растеж за 2009–2019 г. Съотношението на дълга (пасиви спрямо БВП) обаче остана слабо на ниво от 30%.

Глобални тенденции

Пропастта между бедните и богатите държави по отношение на благосъстоянието отново се увеличава, показват данните на Allianz. През 2000 г., нетните фискални активи на глава от населението са 87 пъти по-високи от средните при напредналите икономики в сравнение с развиващите се; до 2016 г. това съотношение беше паднало до 19. Оттогава то отново е нараснало, този път до 22 за 2019 г. Този обрат в догонването се простира и в други области: за първи път броят на членовете на глобалната средна класа е намалял драстично – от малко над 1 млрд. души през 2018 г. до под 800 млн. през 2019 г. Поглеждайки към развитието от началото на хилядолетието, издигането на развиващите се пазари остава впечатляващо. Отчитайки увеличението на населението, глобалната средна класа е нараснала с почти 50%, а по-високата с 30%, на фона на намаляването на класата под средната с 10%. Въпреки този напредък, светът остава място, изпълнено с неравенство. Най-богатите 10% в световен мащаб – 52 млн. души в обхванатите държави със средни нетни финансови активи от 240,000 евро – заедно притежават грубо 84% от общите нетни финансови активи през 2019; сред тях, най-

богатият 1% със средни нетни финансови активи от 1.2 млн. евро – държи почти 44%. Развитието от началото на новото хилядолетие е впечатляващо: супер богатите се отдалечават все повече и повече от останалата част от обществото.

✓ XI Зелен форум на сп. „Мениджър“: Зелената сделка на ЕС и мястото на България в нея

Възможен ли е зеленият рестарт на България в контекста на бъдещата обобщоевропейска Зелена сделка? Да, ако страната ни успее да се фокусира върху няколко основни приоритета, по които да започне веднага активно да работи, за да може да разчита на предвидените в Пакета за възстановяване на ЕС средства. Около тази теза се обединиха участниците в първия панел на 11-ия Зелен форум, организиран от списание "Мениджър", в чийто фокус тази година попадат заявката на Европа за преход към зелена и дигитална индустрия, както и мястото на България в него. По общо мнение на основните панелисти, темите, върху които трябва да се фокусираме като държава и общество са енергийна ефективност, индустрия и енергетика, ускорена дигитализация и в публичния, и в частния сектор.

В момента европарламентът преговаря по т.нар. "климатичен закон", който предстои да бъде гласуван в пленарна зала. В същото време текат още няколко разговора, свързани с финансирането на дигиталния и енергийния преход. Второто не може да се случи без първото, заяви Ева Майдел, член на Европейския парламент и председател на Международното Европейско движение.

„Когато говорим за енергиен преход, наистина трябва да говорим многопластово. Неговите компоненти са изключително много. Те включват това да оптимизираме и да използваме отпадъци, биогаз, биомаса, хидроенергия, да направим така, че потреблението да бъде по-добре управлявано, да имаме и да използваме нови източници на енергия като водород“, коментира тя и добави, че по нейно предложение Европейската народна партия е обособила специални малки екипи за работа по конкретните проекти за постигане на климатичните цели на ЕС. Те започват да действат съвсем скоро и ще бъдат много конкретни, за да се установи по-добре как могат да бъдат подпомогнати конкретни сектори и индустрии.

„Зелената сделка е политически приоритет, можем да го кажем дори проект по начина, по който изглежда в момента, но той е изискан от обществото, т.е. ние отговаряме на това, което обществото очаква от нас, но и в същото време гледаме напред, защото бихме искали именно този тип икономика да се случва в бъдещето и за следващите поколения... Последните изследвания на европарламента показват, че следващото поколение смята, че ще живее по-лошо, отколкото поколението на своите родители“, каза още Майдел.

„Ако наложим целта за неутралност до 2050-а не само на едно общо ниво за ЕС, но и поотделно за всяка една държава, това ние го виждаме като доста рискован начин, по който да достигнем неутралност до 2050-а, защото така не отчитаме различните стартови позиции на всяка държава“, предупреди Майдел. Според нея след две-три години е необходим преглед на адекватността на целите до 2030 г., предвид икономическите ефекти от пандемията от COVID-19, от Брекзит, както и от евентуални други трусове.

Съгласно Методологията за разпределение на средствата по механизма за възстановяване и устойчивост, България ще има достъп до 6.217 млрд. евро безвъзмездна финансова помощ и 4.5 млрд. евро заеман ресурс, стана ясно от зам.-министъра на околната среда и водите Атанаска Николова. За да има държавата действително достъп до този ресурс, трябва да бъдат изпълнени няколко условия, едно от които е разработването на Национален план за възстановяване и устойчивост, работата по изготвянето му вече е започнала.

Според нея в националните планове за развитие трябва да бъдат определени реформите и инвестициите в съответствие с предизвикателствата и приоритетите, установени в контекста на европейски семестър и националните програми за реформи.

„Минимум 37% от средствата трябва да бъдат насочени към действия с климата“, отбеляза още Николова и добави, че приоритети в националните планове трябва да са постигането на екологичен преход и климатична неутралност към 2050 г., най-вече чрез внедряването на възобновяеми енергийни източници, насърчаването на кръговата икономика и постигането на нискоемисионен транспорт.

Атанаска Николова, зам.-министър на околната среда и водите

Планът за възстановяване е уникална възможност за България да модернизира своята икономика и да го направи с грижа за хората, за здравето и за природата. Това заяви Илияна Цанова, зам.-управляващ директор на Европейския фонд за стратегически инвестиции.

Тя отчете взетите мерки за спасяването на бизнеса. „Първата стъпка беше един безпрецедентен кризисен пакет към малките и средни предприятия. Видяхме безпрецедентни пакети и помощи от държавите членки и това донякъде подпомогна един срив, който можеше да се случи. Ние трябва да бъдем готови отново да работим в условия на криза, но и да мислим за възстановяване“, добави Цанова.

Пакетът с мерките ще действа в рамките на следващите две години – 2021-2023 година. „Можем да ползваме средства от фонда до 2026 г., когато вече всичко трябва да бъде изплатено“, каза още тя.

„Имаме изключително кратко време да подготвим този план за възстановяване, който се състои от два стълба – от една страна, това са необходимите реформи, които трябва да се случат, подкрепени с необходимите инвестиции. Ние трябва да изберем няколко важни приоритети, за да постигнем най-голям ефект върху нашата икономика“, каза още Цанова.

Важното е на локално ниво да изберем най-добрите проекти, които да спомогнат за постигането на целите на Зелената сделка, основната от които е въглеродна неутралност до 2050 г., отбеляза по време на форума Жечо Станков, зам.-министър на енергетиката.

„Знаем какво конкретно трябва да бъде изпълнено. Разработихме сградна стратегия, която ясно очертава, че е необходимо стартирането на фонд за декарбонизация, който да бъде насочен към трите основни приоритета, главно към публичния сектор, сградите в бизнес индустрията и гражданите като крайни потребители на енергия“, отбеляза Станков.

Енергийната ефективност е основен приоритет на Европейската комисия. Безспорно дигитализацията в енергетиката е също от ключово значение. Тя би дала шанс за интеграцията на новите възобновяеми енергийни източници в системата, моделиране на процесите“, каза още той.

България е една от най-успешните страни в света в сферата на соларния инженеринг. Цяла Великобритания е застлана със соларни паркове, изградени от български компании. Те са изградили 10 пъти повече соларна мощност извън България, отколкото всички соларни мощности в България. Това стана ясно от изказването на Юлиан Попов, председател на Борда на Европейския институт за енергийна ефективност на сградите, както и старши съветник на Европейската климатична фондация. Според него трябва да се набляга и на успехите на страната и да се вложат повече средства в тази посока.

Същевременно, по негови думи енергетиката има и своите проблеми. „Марица Изток“ не е сектор, а регион. В това отношение ние сме много тежко изостанали, но в същото време е регион, който има невероятен потенциал, ако той се използва така, както трябва... Трябва да престанем да говорим за това, че ще гарантираме използването на въглища до 2050 и 2060 година. Централите вече не издържат икономически“, коментира Попов.

„България е електрическа страна, не е газова, петролна, а електрическа. Всичко, което е свързано с електричество, електроника и дигитализация, в България има изключителни успехи. Електрификацията е ключова сфера“, отбеляза още той.

„Така нареченият беземисионен преход изисква два подхода – единият е процесен, а другият е резултатно ориентиран. Мое лично мнение е, че фокусът ни трябва да бъде върху иновациите, цифровизацията и човешкия капитал, когато планираме нещата, а не толкова върху самата задължителност на целите“, коментира инж. Димитър Стоянов, председател на Българската асоциация по управление на знанията и член на УС на Индуриалния клъстер по електрическа мобилност.

Според него финансовите инструменти са изключително важни. Но въпреки това е предизвикателство прилагането на тези инструменти в отделните региони.

✓ Бизнесът трябва качествено да промени дизайна на своите продукти

Бизнесът е изправен пред необходимостта качествено да промени дизайна на своите продукти. Това е част от директивата за опаковки и там се очаква да бъдат въведени нови изисквания за всички опаковки на пазара на ЕС, които да бъдат по-рециклируеми и с акцент върху многократната употреба. Това заяви Антон Пейчев - държавен експерт в дирекция "Управление на отпадъците" в Министерството на околната среда и водите по време на единадесетото издание на Зеления форум на списание "Мениджър".

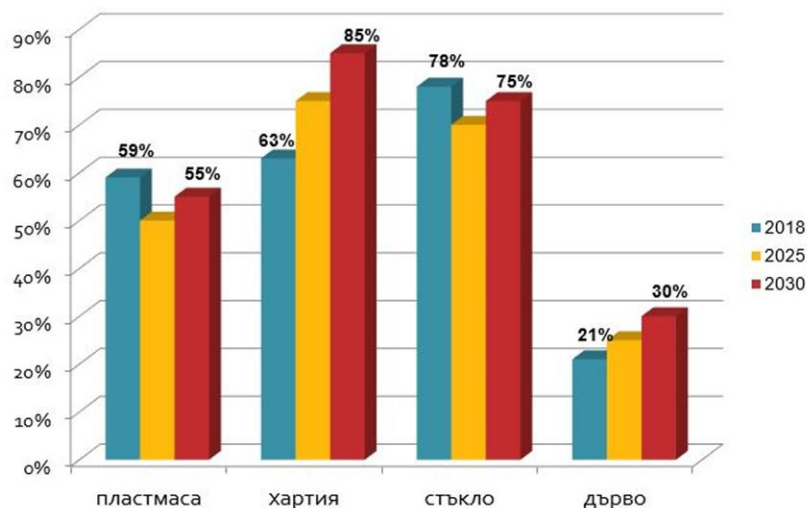
Той припомни, че през 2019 г. Съветът на ЕС одобри Директивата на Европейския парламент за еднократните пластмасови продукти относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда. Новите разпоредби определят по-строги правила, отнасящи се до онези пластмасови продукти и опаковки, които са сред десетте най-често срещани замърсители на европейските плажове. С тази директива се забранява пускането на пазара на определени пластмасови продукти за еднократна употреба, за които съществуват алтернативи: клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, както и хранителни контейнери, контейнери за напитки и чаши за напитки от експандиран полистирол, продукти, изработени от оксо-разградими пластмаси и др. Цели се и ограничаване на потреблението на определени кутии от пластмаса за бързо хранене, пластмасови чаши за напитки, включително техните капаци и капачки, и др.

Какви са основните срокове по Директива 2019/904/ЕС за еднократните пластмасови продукти:

- Съществено намаляване на потреблението (чл. 4) – изискване и избор на мерки, обща методология за измерване – 2026 г.
- Забрана на продукти (чл. 5) – кетъринг продукти, оксо-разградими пластмаси, експандиран полистирен – 3 юли 2021 г.
- Изисквания към продуктите (чл. 6) – трайно прикрепени капачки (2024 г.) и рециклирано съдържание в бутилките (30%) – до 2030 г.
- Маркировка (чл. 7) – за съдържание на пластмаса и вредата от изхвърляне в природата – 3 юли 2021 г.
- Разширена отговорност на производителя (чл. 8) – в допълнение към директивата за опаковките, вкл. разходи за почистване, за тютюневи изделия до 2023 г., за останалите – 2025 г.
- Цел за разделно събиране на еднократни пластмасови бутилки за напитки (чл.9) – 77% за 2025 г. и 90% за 2029 г.
- Кампании за определени продукти (чл.10)

По данни на МОСВ рециклираната пластмаса през 2018 г. е 59%, като от министерството си поставят за цел през 2030 г. този процент да бъде 55%. При рециклирането на опаковки от хартия през 2018 г. те са били 63%, като целта за след десет години е този процент да нарасне до 85%. Голямо нарастване се очаква да претърпи и рециклирането на опаковките от дърво като се очаква от 21% през 2018 г. той да скочи до 30% през 2030 г. При стъклото обаче се очаква понижение - от 78% през 2018 г. до 75% през 2030 г.

Нови цели по рециклиране на опаковки

През юли т.г. премиерите на страните членки се споразумяха за първия общ европейски данък върху nereциклираните пластмаси. Министерството на финансите е водещо по изграждане на позицията на България по темата.

"Това, за което се споразумяха държавите членки, е въз основа на количеството nereциклирани пластмасови опаковки да се изчислява част от цялостната вноска, която държавата заплаща към бюджета на ЕС. Един такъв метод на изчисляване би способствал към едно по-горизонтално разглеждане на нещата в общ икономически план и ангажиране на всички по веригата, тоест да излезем от тесния контекст на управлението на отпадъците и на политиките по околна среда", обясни Антон Пейчев, държавен експерт в дирекция "Управление на отпадъците" в Министерството на околната среда и водите.

По думите му, България стои добре като изпълнение и преизпълнение на целите. И дори резултатите от 2018 г. сочат, че ние се приближаваме към бъдещите ни цели като ниво на изпълнение.

✓ ЕК призова за предвидимост на мерките срещу разрастването на пандемията

Може би имаме последна възможност да предотвратим повторение на пролетните месеци, заяви вчера еврокомисарят по здравеопазването Стела Кириакидес по повод мерките в ЕС с отнемане на част от гражданските свободи в опит за пресичане на разпространението на COVID-19, предаде БТА.

Тя отбеляза, че близо половината от новозаразените са на 15-49 години и сред тях има тежки случаи. Еврокомисарят призова държавите от ЕС да обяснят на младите защо трябва мерките да се спазват.

На някои места наблюдаваме умора от мерките, а това, че броят на случаите отново се увеличава, означава или, че мерките не се прилагат, или не се следват, или не са достатъчни. Самодисциплината е много важна, добави Кириакидес.

По нейните думи Европейската комисия работи срещу дезинформацията и фалшивите новини за пандемията. Кириакидес призова държавите да осигурят предвидимост на ограниченията срещу разпространението на заразата.

Тя съобщи, че в ЕС вече са разпределени първите количества от лекарството ремдесивир, което облекчава възстановяването на тежко болните. По нейните думи се водят преговори за доставка на допълнителни количества.

✓ Великобритания с нов кризисен план за подпомагане на работниците

Британският финансов министър Риши Сунак представи нов пакет от спешни мерки за ограничаване на безработицата, който да замести изтичащата през следващия месец схема за подпомагане на служителите в неплатен отпуск, предаде Си Ен Би Си.

Новата програма предвижда предоставяне на допълнителни средства, с помощта на които, хората, работещи на съкратено работно време заради по-ниското търсене, да получат пълното си заплащане. Програмата ще започне през ноември и ще продължи шест месеца.

Служителите трябва да покриват поне една трета от нормалното си работно време, за да може остатъка от заплащането им да се поеме от държавата. Схемата ще бъде насочена предимно към малкия и средния бизнес в страната, но по-големите компании също ще могат да кандидатстват по програмата ако са регистрирани голям спад на оборота по време на кризата.

„Не мога да спася всеки бизнес и да запазя всяко работно място, но това което можем и трябва да направим, е да се справим с реалните проблеми, пред които са изправени служителите и бизнеса в момента“, заяви Сунак пред Камарата на общините.

Досегашната схема за запазване на работните места покриваше 80% от заплатите на служителите, принудени да излязат в неплатен отпуск заради пандемията. През юли Сунак обяви, че тази програма ще бъде отменена след постепенното премахване на ограничителните мерки срещу разпространението на коронавируса.

По-рано тази седмица британският премиер Борис Джонсън обяви вечерен час за всички кръчми, барове, ресторанти и други заведения в страната. Те трябва да затворят врати преди 22 часа вечерта. Великобритания отчете 6178 нови случая на COVID-19 през последното денонощие, като общият брой на заразените с вируса достигна 412 хил.

Миналата седмица Английската централна банка даде индикации, че е готова да обмисли въвеждането на отрицателни лихви за първи път в своята история заради несигурната икономическа обстановка.

✓ Червена вълна заля световните борси

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа регистрираха понижения в ранната търговия в четвъртък на фона на разпродажбите в технологичния сектор в САЩ и на нарастващия брой на заразените с COVID-19, които може да доведе до забавяне на възстановяването на световната икономика, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете спад от 2,34 пункта, или 0,65%, до 357,19 пункта, след като вчера достигна най-ниското си ниво от 26 юни. Немският бенчмарк DAX се понижи с 13,78 пункта, или 0,11%, до 12 629,19 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се понижи с 35,24 пункта, или 0,6%, до 5 864,02 пункта. Френският измерител CAC 40 изтри 18,62 пункта от стойността си, или 0,39%, достигайки ниво от 18,62 пункта, или 0,39%, до 4 783,64 пункта.

Европейският технологичен индекс SX8P се понижи с 1,25%, следвайки загубите на Уолстрийт. Туристическият SXTP и енергийният SXEP паднаха с 0,73% и 0,97%.

Междувременно Франция се превърна в поредната европейска страна, която реши да затегне мерките срещу разпространението на коронавируса. Правителството в Париж представи карта с „опасни зони“ за заразяване, където трябва да бъдат предприети по строги мерки на локално ниво, за да бъде избегната общонационална карантина.

Загубите на пазарите обаче бяха ограничени след като икономическият институт Ifo съобщи, че германската индустрия се възстановява и очакванията за износа на страната са се подобрили значително.

Акциите на френската компания Suez поевтиняха с 3,66%, след като Veolia съобщи, че не изключва възможността да предложи по-голяма сума за придобиване на 29,9% от енергийния гигант Engie. Suez счита офертата на Veolia за опит за враждебно придобиване и работи с консорциум от инвеститори за предлагането на контра-оферта за дела в Engie.

Технологичния сектор отново постави Уолстрийт в червената територия

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха понижения в сряда след поредната разпродажба в технологичния сектор, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones отчете спад от 525,05 пункта, или 1,92%, до 26 763,13 пункта. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 се понижи с 78,65 пункта, или 2,37%, до 3 236,92 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq изтри 330,65 пункта, или 3,02%, достигайки ниво от 10 632,99 пункта.

Акциите на Amazon и Netflix поевтиняха съответно с 4,13% и 4,19%, повеждайки спада в технологичния сектор. Цената на книгата на Alphabet падна с 3,45%, докато акциите на Apple и Microsoft поевтиняха съответно с 4,19% и 3,29%.

Книжата на Tesla се сринаха с 10,34%, след като главният изпълнителен директор на компанията Илон Мъск представи нова прогноза за продажбите през 2020 г. и разкри детайли за новия дизайн на батериите, които ще направи производството на автомобилите на компанията по-евтино.

За месец септември S&P 500 и Dow са надолу с 7,5% и 5,9%, докато Nasdaq се е понижил с 9,7% през същия период. Акциите на Facebook, Amazon, Apple, Netflix, Alphabet и Microsoft са поевтинели с поне 11% от началото на месеца.

„Ротацията от технология акции към циклични акции се ускори през септември“, коментира Арт Хоугън, главен пазарен стратег в National Securities. „Исторически погледнато, септември е труден месец за борсите, като в момента има и редица допълнителни проблеми. Резултатите отразяват това“, добавя той.

Акциите на Nike скочиха с 8,76%, след като компанията за спортни стоки съобщи, че онлайн продажбите и са скочили с над 80% през последното тримесечие. Печалбата и продажбите на Nike за тримесечието също надминаха очакванията на анализаторите, като компанията повиши и прогнозата си за растеж за новата фискална година.

Понижения в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха понижения в четвъртък на фона на ескалацията на напрежението на Корейския полуостров, предаде Си Ен Би Си. Технологичните акции в региона също последваха загубите на Уолстрийт

Южнокорейският индекс Kospi се понижи с 60,54 пункта, или 2,59%, до 2 272,7 пункта, след като от министерството на отбраната в Сеул съобщи, че Северна Корея е застреляла южнокорейски представител и е изгорила тялото му. Четиридесет и седем годишният мъж, сътрудник към Министерството на океаните и риболова, е в неизвестност от понеделник. Това е първият случай от юли 2008 г., когато южнокорейски цивилен е убит в Северна Корея.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 отчете спад от 258,67 пункта, или 1,11%, до 23 087,82 пункта, като акциите на технологичния конгломерат Softbank поевтиняха с 4,52%.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite се понижи с 56,53 пункта, или 1,72%, до 3 223,18 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite изтри 54,1 пункта от стойността си, или 2,46%, достигайки ниво от 2 148,08 пункта. Хонконгският показател Hang Seng се понижи с 431,44 пункта, или 1,82%, до 2 148,08 пункта, след като акциите на Tencent и Xiaomi поевтиняха съответно с 1,75% и 4,84%.

Австралийският показател ASX 200 напредна с 139,8 пункта, или 2,42%, до 5 923,9 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 0,56 пункта, или 0,13%, до 424,55 пункта. BGBX40 се понижи с 0,22 пункта, или 0,23%, до 95,44 пункта. BGTR30 изтри 1,11 пункта от стойността си, или 0,24%, достигайки ниво от 471,14 пункта. BGREIT регистрира спад от 134,19 пункта.

✓ На първо четене: Въвежда се срочна служба в доброволния резерв

Със 103 гласа "за", 42 "въздържали се" и без нито един против парламентът прие на първо четене промените в Закона за резерва на въоръжените сили. С това се изчерпа дневния ред на Народното събрание и заседанието бе закрито.

Срочна служба в доброволния резерв предвиждат промени в Закона за резерва на въоръжените сили, който беше обсъден на първо четене в Народното събрание. Предложението дава възможност всеки български гражданин до 40 г., по негово желание и при условие, че отговаря на изискванията на закона да служи във въоръжените сили за срок до 6 месеца.

Според готвените промени, на доброволните резервисти ще се осигури възнаграждение, здравно и социално осигуряване при изпълнение на договор за срочна служба в доброволния резерв. Те ще подписват договор и ще получат статут на срочна служба в доброволния резерв за срока на договора. Според вносителите от Министерския съвет, това ще доведе до повишаване на интереса и ангажираността на българските граждани към тяхната подготовката за защита на отечество.

С увеличаване броя на български граждани с военна подготовка ще се подобри възможността за попълване на запаса на въоръжените сили.

Промените ще дадат възможност за по-гъвкав подход и разширяване на обучението на българските граждани в етапите на средното образование за придобиване на умения, свързани със защитата на родината, с оцеляване при кризи от военен характер, както и за усвояване на знания за мисиите и задачите на въоръжените сили.

Дава се статут и оперативна самостоятелност на Централно военно окръжие като самостоятелно юридическо лице, което ще способства за по-пълно изпълнение на функциите и задачите му, свързани с изпълнение на разпоредбите от ЗРВСРБ. Създават се условия за повишаване на способностите за оповестяване, осигуряване и доставяне на запасни и техника-запас за военните формирования и.

Ще се увеличат възможностите на въоръжените сили за комплектуване на контингенти, участващи в операции и мисии извън територията на страната с необходимите специалисти, изпълняващи договор за служба в доброволния резерв.

С увеличаване на годините за водене на отчет на запасните ще се подобрят мобилизационните способности на страната и ще се повиши готовността на въоръжените сили за защита на Отечеството чрез ефективно използване на тези български граждани, съобразно специфичната им подготовка.

Доброволните резервисти ще се използват по-ефективно за срока на договора, чрез въвеждане на изискване от 2 години до навършване на пределна възраст за прием на служба в доброволния резерв.

Работодателите ще имат възможност да запазват персонала си, като осигуряват неплатен отпуск на работниците.

✓ Със 17% са скочили жалбите на потребителите до омбудсмана през 2019-а

Със 17% са скочили жалбите на потребителите през 2019-а до омбудсмана спрямо предходната. Това се посочва в годишния доклад за дейността на обществения защитник, представен в Народното събрание. Над 22 000 души са се обърнали към институцията с подписки по конкретни въпроси.

Пред депутатите Диана Ковачева посочи, че получените жалби и сигнали през 2019 г. са 12 916. В същото време приключените жалби и сигнали са 13 762. Тя отчете още, че през миналата година е сезирала 5 пъти Конституционния съд, отправил е четири искания за тълкувателни решения, 13 законодателни инициативи и становища и е организирил 35 кръгли маси и обществени дискусии. Отправила е 1823 препоръки и повече от половината от тях са били изпълнени от страна на институциите.

Според обществения защитник най-много жалби на потребителите са срещу монополните дружества, като топлофикация, ВиК, енергодружествата. Сериозен е и процентът на оплакванията срещу колектори, фирми за бързи кредити.

Със 152 гласа "за", 1 "въздържал се" и без нито един "против" Народното събрание прие годишния отчет на омбудсмана.

✓ Започват проверки за достъпност на сайтове и мобилни приложения

Държавна агенция „Електронно управление“ започва наблюдение и проверки на уебсайтове и мобилни приложения на организациите от обществения сектор за достъпност за потребителите, по-специално за хората с увреждания и възрастните хора. Одобрена е Методология за наблюдение и проверки на достъпността от Председателя на ДАЕУ, в съответствие с установената европейска методика.

Задължените лица на национално ниво, които трябва да осигуряват лесен достъп до своите уеб сайтове и мобилни приложения, са административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, съгласно чл. 1, ал. 1 и 2 от Закона за електронно управление. При изграждането на достъпна уеб среда следва да се спазват принципи и техники при проектирането, създаването и актуализирането на уебсайтове и мобилни приложения, за да станат по-достъпни за потребителите, и по-специално за хората с увреждания, а съдържанието да е пригодно за лесно възприемане и използване. Под внимание, трябва да се вземат различните увреждания, включително зрителни, слухови, двигателни, когнитивни, които могат да засегнат нормалния достъп на тази категория потребители.

България въведе в националното си законодателство изискванията на европейската Директива 2016/2102 относно достъпността с изменение и допълнение на Закона за електронното управление и на Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги, която е в сила от януари 2020 г. От октомври тази година ДАЕУ ще започне наблюдение и проверка на определени извадки от уеб сайтове, а от юни 2021

г. - на мобилни приложения, на организациите от общественния сектор. В проверките агенцията ще разчита и на приноса на хора с увреждания, които ще извършват тестване на интернет страници със спомагателните технологии, които те използват. Първоначално ще се извършва т.нар. опростено наблюдение, което ще установява бариерите, които пречат на хората с увреждания да достъпват уеб съдържание. В Методологията на ДАЕУ за наблюдение и проверки на достъпността, се описват методите за наблюдение, инструментите, които ще се използват за тестване, подход за определяне на извадки от уеб страници и проверка на извадки, образец на декларация за достъпност, препоръки към потребителските интерфейси. Документите са публикувани на сайта на ДАЕУ –

<https://e-gov.bg/wps/portal/agency/home/%D0%B0ccessibility-websites/web-access-documentation>.

Първият период за наблюдение на уеб сайтовете и мобилните приложения приключва през декември 2021 г., като резултатите от проверките ще се докладват на Европейската комисия.

✓ Над 330 пъти ръст на печалбата. Какво значи да те позлати държавата

Броят на животните в България намалява, но Българската агенция за безопасност на храните (БАБХ) продължава да увеличава парите, които плаща за обезвреждане на животински отпадъци. Агенцията мълчи по въпроса какво налага харченето на тези средства.

В края на юли БАБХ са подписали поредния анекс с “Еко БГ СЖП” - една от двете фирми, собственици на инсинератори, с който отпускат допълнително още близо 1,5 млн. лв. за изгаряне на труповете. Така общото увеличение чрез анекси спрямо първоначалния договор е близо 40 на сто – от 8 млн. 760 хил. лв. на 14 млн. 404 хил. лв. с ДДС.

В същото време по официални данни на Министерство на земеделието и храните общия брой на отглежданите животни у нас намалява през 2019 г. сравнен с 2018 г.

По-малко животни, повече пари за обезвреждането им

Заради африканската чума най-голям е спадът при свинете – с близо 25 на сто, а инсинераторите не бяха изпратени за ликвидирани на нито едно от огнищата на болестта. Вместо това БАБХ отпусна допълнително още пари за заграбване на труповете на животните. Въпреки че в случаите, в които раздава милиони за обезвреждане агенцията изрично отбелязва трудностите, пред които е изправена – “определяне на терен, организиране на заграбването, транспортиране на труповете, извънредни разходи. Заграбването на животни не може да даде гаранции за опазване от замърсяване на околната среда”.

От агенцията по храните не казват, колко тона животински отпадъци се обезвреждат месечно. От данните по приключили договори на БАБХ излиза, че при по-голям брой животни в края на 2017 г. и началото на 2018 г. агенцията е плащала месечно за обезвреждане на около 570 тона животински отпадъци. В момента държавата плаща само на “Еко БГ СЖП” за повече.

Отделно за същата дейност още пари се дават на друга фирма – “Син кръст 2016”. От края на 2018 г. досега фирмата има договори с БАБХ за над 21 млн. лв. Ако междуременно не бъде подписан анекс, това означава, че по обявените цени само “Син кръст 2016” изгаря по над 600 тона месечно.

Така, без да бъдат използвани в потушаването на най-мощната епидемия по животните от миналата година – африканската чума по свинете, излиза, че двете фирми са обезвреждали по документи два пъти повече от обичайното количество животински отпадъци. Това се случва при неясен капацитет на инсталациите за изгаряне, тайна на местоположението и липса на информация за това, как се контролира количеството, за което се плаща.

Свободна Европа изпрати въпроси до БАБХ, прокуратурата и фирмите “Син кръст 2016” и “Еко БГ СЖП” на посочените от тях електронни адреси за контакт, но до този момент няма отговори.

Кои са фирмите?

Фирмата „Син кръст 2016“ е регистрирана през 2015 г. с начален капитал 1950 лв. В отчета си за 2016 г. тя е записала загуба от 61 хил. лв. От 2017 г. “Син кръст 2016” започва да работи по договори с БАБХ за обезвреждане на отпадъци. В годината, в която това се случва, фирмата излиза на печалба от над 897 хил. лв., а през 2018 г. тя вече е над 5 млн. и 350 хил. лв.

През този период собственици на “Син кръст 2016” са Янка Николова-Лазарова и Борислав Лазаров. Според Търговския регистър Лазаров е бил управител още на “ВОЛФ-96”, представител на ДИТЦ и “Чистота София”. Името на Лазаров стана известно покрай кризата с боклука на столицата, когато той е управител на фирмата-концесионер “Новера”.

През юни 2019 г. дъщерите на собствениците на “Син кръст” честитиха рождения ден на [премиера](#) като публикуваха снимка с него от дома му и с думите: *“Обичаме те и винаги ще бъдеш до тебе. Благодарим ти за всичко и че и ти винаги си с нас и не ни оставяш !!!”*. До този момент “Син кръст 2016” е получила от БАБХ близо 14 млн. лв. и има действащи договори за още над 21,2 млн. лв. От юни тази година фирмата е с нов собственик.

“Еко БГ СЖП” е основана през февруари 2015 г. със 100 лв. капитал. В годината на създаването си отчита приходи от 18 хил. лв. Фирмата започва да работи по договор за обезвреждане на отпадъци с БАБХ от края на 2017 г. и още на следващата година отчита печалба от над 2 млн. лв.. Това е над 330 пъти повече в сравнение с 2017 г., когато е декларирала печалба от 6 хил. лв. До този момент “Еко БГ СЖП” е получила за изгаряне на труповете над 8 млн. лв. и има действащ договор за близо 14,5 млн. лв.

Парите за обезвреждане на животински отпадъци са част от нотифицирана държавна помощ от 90 милиона лева за периода 2015-2020.

Какво правят инсинераторите?

За мобилните инсинератори се разбра след протести през 2018 г. заради непоносима миризма и лоши хигиенни условия. Първи бяха жителите на радомирското село Владимир. След шума, който се вдигна инсталацията на „Син кръст 2016“ беше преместена в рудника на пернишкия квартал „Бела река“. Там също избухна недоволство и инсинератора беше

махнат. След като престоя известно време на паркинга на "ВОЛФ" на Околовръстното шосе на столицата, инсталацията изчезна.

Срещу инсинератора на фирмата „Еко БГ СЖП“ протестираха жителите на старозагорското село Калояновец. Мобилният инсинератор остана в селото и по време на епидемията от чума по дребните преживни животни в Ямболско през 2018 г., когато десетки трупове се загробваха с цел ограничаване на заболяването.

Една година мълчание

Разследването ["Война за трупове"](#) беше публикувано през 2019 г. с подкрепата на Антикоруptionния фонд. Непосредствено след излъчването му тогавашният главен прокурор Сотир Цацаров разпореди [незабавна проверка](#). Той поиска специализираната прокуратура да установи дали има изтичане на 30 млн. лв. към две фирми, занимаващи се с изгарянето на животински отпадъци.

[Видимият резултат](#) от незабавната проверка в Агенцията по храните е една година мълчание от страна на прокуратурата. И държавни поръчки за близо 60 млн. лв. към две фирми със скромни обороти преди да започнат работа по договори с Агенцията по храните.

Автор [Генка Шикерова, Свободна Европа](#)

✓ Половината от алкохола на пазара – нелегален

Половината от алкохола на пазара все още е нелегален. За това алармират от бранша. Производители и преработватели на грозде искат държавата да затегне контрола и да провери пътя на гроздето.

Качеството на всяка една партида вино, произведена у нас, се следи в лабораторията на Агенцията по лозата и виното. Очакванията са тази есен винарските предприятия да приберат и преработят поне 115 млн. кг грозде. Реколтата ще бъде идентична като обем, но като тегло ще е с 10 % по-малко от миналата година заради сушата.

Според данни на лозарите обаче поне половината алкохол на пазара е нелегален. А условията, при които е произведен, са далеч от стандартите за хигиена и качество.

✓ ЧЕЗ отваря нов клиентски център с по-добра локация в София

ЧЕЗ в България премества локацията на офиса си за обслужване на клиенти на дружествата на компанията в южните райони на София от бул. „България“ № 98 на ул. „Тодор Каблешков“ № 6. Новият клиентски център ще отвори врати на 28 септември 2020 г. и ще работи всеки делничен ден от 08:00 ч. до 18:00 ч.

Новият офис е съобразен с нарастващата нужда от по-голям капацитет на обслужване, оборудван е в съответствие с най-съвременните тенденции в областта на работата с клиенти и дава възможност за спазване на всички протиепидемични мерки в новите условия на нейното осъществяване. Обособяването на места за обслужване на клиентите на „ЧЕЗ Електро България“ АД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД осигурява комфорт на потребителите и оптимизира времето за индивидуалното им обслужване. Увеличен е и броят на служителите, които ще обслужват клиентите в новия център на ЧЕЗ. Благодарение на модерната система за управление на опашките в офиса, потребителите ще могат да разчитат на бързо и качествено удовлетворяване на своите нужди и изисквания. Мястото на новия клиентски център е подбрано така, че да бъде по-комуникативно, непосредствено до различни линии на градския транспорт и с повече възможности за паркиране в близост.

„Нуждата от разширяване на клиентския център започна да се усеща остро в последните месеци на миналата година, като извънредната епидемична обстановка и новите правила на работа засилиха тази необходимост. Отне ни известно време да намерим подходящо пространство, което да отговаря на спецификата на работа и изискванията ни, като същевременно да бъде по-удобно за клиентите от гледна точка на локацията“, каза Вежен Фотев, директор „Обслужване на клиенти“ в ЧЕЗ България.

Центърът ще предоставя пълната гама от над 100 вида услуги, предоставяни от ЧЕЗ Електро и ЧЕЗ Разпределение, като сключване на договори за продажба на електрическа енергия, обслужване на клиенти на свободен пазар, сключване на договори за присъединяване на нови клиенти, пререгистрация на потребители, издаване на дубликат на фактура, техническа проверка на електромер, деклариране на показания и други услуги, включително абонамент за електронна фактура.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Политически реакции и позиции. Какъв е изходът от кризата? Гост депутатът от ДПС Халил Летифов;
- Протестите и полицаите. Одобряват ли служителите на реда промените в закона за МВР? Заместник председател на Синдикалната федерация Илия Кузманов;
- Намериха 2-годишното дете от Якоруда. Как малкият Мехмед стигна до местност на километри от дома на семейството?;
- Как COVID-19 промени здравната система и работата на спешните лекари от Пирогов? Говори Проф. Асен Балтов;
- Заради сигнал за некачествена храна ученици от столично училище останаха без стол. Какво показва проверката на районната администрация? Отговорът на живо;

БТВ, "Тази сутрин"

- Как беше намерено изчезналото двегодишно дете от Якоруда? И какво е състоянието на малкия Мехмед?;
- Кой допусна историческата сграда на Софийския университет да се руши? В студиото бившият ректор на Алма матер проф. Иван Илчев;

- В рубриката „Чети етикета“ ще видите: Какви са правата на родителите при карантина на децата им заради COVID-19?;
- След зрителски сигнал. На живо: Опасен ли е Аспаруховият мост във Варна?;
- За върховенството на закона у нас и свободата на медиите - коментар на евродепутата Радан Кънев.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Новост! Ако сключим споразумение с КАТ за акт, плащаме с 30% по-малка глоба;
- в. Монитор - Пандемията подяде и милионерите, намали ги с петима;
- в. Монитор - Всеки пети с втора работа в сивия сектор;
- в. Телеграф - Вандали потрошиха 165 влака с камъни;
- в. Труд - Мистерия с изчезването на 2-годишно дете в Якоруда;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - За месец обикаляне по домове 23 000 преброители ще изкарат най-много 1075 лева;
- в. 24 часа - Рекорд: над 1000 червени се борят за 150 места в Националния съвет на БСП;
- в. 24 часа - Борисов: Хората на Радев ме "сготвиха", те пратиха прекрасната госпожа да нащрака шкафчето;
- в. 24 часа - До ноември тестват между 5000 и 7000 учители в София за коронавирус;
- в. 24 часа - Мистерия! След 24 часа откриха 2-годишния Мехмед жив и здрав в гората на 20 км от дома му;
- в. 24 часа - Борисов: Спасили сме в пандемията над 300 хиляди работни места;
- в. Монитор - Аптеките пуснаха списъци за ваксини;
- в. Монитор - Депутатите приеха: Договаряме се с КАТ и НАП за по-ниски глоби;
- в. Телеграф - Зимните курорти зарибяват с бонус нощувка;
- в. Телеграф - Рекордни чужди инвестиции в пандемията;
- в. Труд - Доброволци до 40 г. влизат в казарма;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Димитър Димитров член на ЦИК, избран експерт: Машините за гласуване ще са като атомния реактор в Белене - гордост, че го имаме, за нищо не го ползваме;
- в. Монитор - Д-р Сергей Иванов, експерт в Центъра по биология на храните: Опасяваме се какво има в сандвичите, раздавани в училищата;
- в. Телеграф - Шефът на отдел "Киберпрестъпност" в ГДБОП Владимир Димитров: Гоним педофили, ловуват деца в нета;
- в. Труд - Експертът по киберсигурност доц. д-р Златогор Минчев пред Труд: Управлението на пандемията е опит да се запази стария световен ред;
- в. Сега - Маргарита Доровска: Сатирата трябва да е смела, дори да прекрива добрия вкус;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Унгария и Полша бяха, са и ще бъдат непослушни;
- в. Монитор - Казармата учи на доста неща, но там няма салон за епилация;
- в. Телеграф - Шамар да е, аванта да е;
- в. Труд - Знаем ли с кого си имаме работа край Вардар;
- в. Сега - И градската десница ще изока някой ден;
- в. Сега - Демокрацията се нуждае от силни медии, за да се възстанови;
- в. Сега - Какво Иван Гешев и Бойко Борисов ще укрят от евродепутатите.

✓ Предстоящи събития в страната на 25 септември

София

- От 9.00 ч. ще се проведе редовно заседание на Народното събрание.
- От 10.00 ч. в сградата на КНСБ на площад "Македония" 1, конгресен център "Глобус", зала "Европа", етаж 2, ще се проведе форум на тема „Визията на КНСБ относно данъчната система на Република България“
- От 10.00 ч. в деловодството на парламента журналистът Владимир Христовски ще внесе петиция с искане да бъде върнат достъпа на репортерите до депутатите в новата сграда на Народното събрание.
- От 11.00 ч. в залата на Направление „Архитектура и градоустройство“ на ул. „Сердика“ 5 кметът Йорданка Фандъкова и главният архитект на Общината Здравко Здравков ще представят предложения за промени в Закона за устройство на територията.
- От 11.00 ч. на ъгъла на бул. „Ф. Аврамов“ и ул. „Бъднина“ (в района на 144 ОУ) представител на „Пътна полиция“ ще оповести подробности за започваща специализирана операция.

Видин

- От 18.00 ч. в крепостта Баба Вида ще се проведе тържествена церемония по връчването на дипломите на първия випуск на филиала на Русенския университет „Ангел Кънчев“ в града, на която ще присъства председателят на Народното събрание Цвета Караянчева.
- От 9.30 ч. в зала на ОбС - Видин Постоянната комисия по общинска собственост, общински дружества и предприятия, приватизация и следприватизационен контрол ще проведе заседание.
- От 9.30 ч. в зала на ОбС Постоянната комисия по финанси и бюджет ще проведе заседание.

- От 9.30 ч. в зала на ОБС - Видин Постоянната комисия по европейски фондове, проекти и международно сътрудничество ще проведе заседание.
- От 14.00 ч. пред сградата на филиала на Русенския университет „Ангел Кънчев" в града областният управител Момчил Станков и кметът д-р Цветан Ценков ще присъстват на откриването на академичната учебна година.
- От 17.00 ч. от пл. „Бдинци" ще тръгне тържествено шествие до крепостта Баба Вида по повод откриването на академичната учебна година във филиала на Русенския университет „Ангел Кънчев" в града.

Добрич

- От 20.30 часа на площад „Свобода" президентът Румен Радев ще приеме почетния строй и ще отправи приветствие към жителите и гостите на града в рамките на тържествата по случай Деня на Добрич и отбелязването на 80-ата годишнина от подписването на Крайовската спогодба и възвръщането на Южна Добруджа към България.
- От 9.00 ч във Военно гробище музей Варненският и Великопреславски Митрополит Йоан в съслужение с добрички духовници ще отслужат панихида за загиналите за свободата на Добруджа.
- От 10.30 часа празничната програма за Деня на града ще започне с тържественото заседание на Общинския съвет, което започва в 10,30 ч., ще участват Български камерен оркестър - Добрич с диригент Иван Янакиев, Хор „Добруджански звуци" с гл. диригент Елвира Пастърмаджиева, Детски хор „Маестро Захари Медникаров" и Дамска хорова формация „Мистика" с диригент Росица Дурмушлийска, Професионален фолклорен ансамбъл „Добруджа" с главен художествен ръководител Стоян Господинов и Духов оркестър - Добрич с диригент Стоян Монов.
- От 17.00 часа с Военен ритуал на Паметника в Градски парк „Свети Георги" ще бъде открита обновената паметната плоча с имената на войниците и офицерите - добруджанци, загинали във Втората световна война.
- От 18.00 ч. „Лебед" в Градския парк „Свети Георги" Гвардейският представителен духов оркестър ще изнесе празничен концерт.
- От 20.30 ч. на сцената на площад „Свобода" ще се проведе тържествена заря -проверка в памет на загиналите герои за свободата на Добруджа.

Ловеч

- От 11.30 - 12.00 часа в консултативния кабинет на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви ще бъдат оповестени резултатите от проекта „Младежка лаборатория за активност".

Свищов

- От 14.30 ч. в двора на къщата музей „Алеко Константинов" държавният глава Румен Радев и вицепрезидентът Илияна Йотова ще участват в церемония по награждаване на младежи, постигнали златно и сребърно ниво в рамките на Международната награда на херцога на Единбург - България.

Хасково

- От 15.30 ч. в Туристическия информационен център - Хасково ще се проведе виртуална разходка под мотото „Опознай родния край".

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.